

Brassói Lapok

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL: BRÁSOV, STRADA REGELE CAROL 56-58. — FIOKKIADO: BUCUREȘTI, STRADA SFÂNTA MINA 9. — TELEFONSZAM: 3/23-86

FÜGGETLEN POLITIKAI NAPILAP

ELOFIZETESI DIJAK BELFOLDRE: HAVONKENT (HAZ HOZKULDVÉ) 80 LEJ. — MAGYARORSZAGON NEGYED-ÉVENKENT 14 PENGÓ. — EGYES SZAM ARA 4 LEJ

III. ÉVFOLYAM

BRAȘOV, 1934 SZEPTEMBER 20, CSÜTÖRTÖK

214. SZÁM

MA: LÁSSUK NAGYVÁRADOT!

Elég volt!

Levél Pamfil Seicaru urhoz,
a Curentul főszerkesztőjéhez

Irtá: Hegedűs Nándor

Igen tisztelt uram!

Atlapoztam valamikor Marat lapját, az Ami du Peuple-t és tanulmányoztam szemelvényeket Demoulius Camille lapjából, a Gazette de Brabantból. Agyamban vibrál az a sok bűn, amit ezek az újságok az arisztokratakról és a háza árulóiról halomba gyűjtöttek. És szoktam olvasni Daudet színdarmai és Action Française hasábjain és felvonom előttem a vérvád a Stürmer lapjairól. De merem mondani önnek, nem kisebb a megrendülésem, valahányszor átfutom azt a román népszavazást, amit Ön immár hatodik hónapja rendez a kisebbségek ellen a Curentulban. Hat hónapja ültök ránk az epét ebben a népszavazásban az ország mind a négy sarkából. Akiben mozog a sovíniszta isteni szikra, az mind tollat ragad és felfedezi, hogy mi kémek és hazárulók vagyunk, mi mérgezzük meg a román lelkeket, mi tenyésztjük a korrupciót és mi raboljuk el a román ifjúság kényerét. Sem Marat az arisztokratákat, sem Camille a Girondéot, sem Daudet a demokratákat, sem a Stürmer a zsidókat nem tekint kevéssé bitang jószágoknak és szabad prédának, mint ahogy az Ön román népszavazása kezeli az ország kisebbségeit. Ugyanabban a lapban, ahol Ön és Cezar Petrescu írja a román újságírás legnívósabb vezércikkét, minden százhús kiadhatja a maga alpári véleményét a kisebbségek existenciális megsemmisítésére. Ha elhangzott valamikor a „Cartaginem delendam esse”, ha végigsüvöltött valaha Európán a „luterani comburantur”, akkor egyik sem volt sokkal ártalmasabb, mint az a házsa, amit ez a népszavazás Románia lakosságának jóval több mint egynegyedrésze ellen szít.

Mindent nap vártam, hogy talán egyszer már véget ér ez a népszavazás. Talán az írók, az olvasók, vagy talán végül Ön is meg fogja unni. Hogy az írók nem unták meg, azt értem, mert ki engedi el az alkalmat, hogy egy nagy lap hasábjain végre kiokádja, ami az elméjében forr. Hogy az olvasó nem unta meg, azt is meg tudom magyarázni, mert ennyi groteszk és brutális ideát egy csomóban sehol sem lehet felfedezni. De hogy Ön, a kiváló és jóízű író, nem unta meg, arra csak egyetlen magyarázatot találok, hogy Ön nem olvassa soha ezt a népszavazást. Mert azt nem tudom Önöri felfedezni, hogy azért lázítanak mindennap tizen-négy nagy laphasábon ellenünk a román közvéleményt, mert ez jó üzlet volna.

Szeretném például, ha előszedné a Curentul szeptember 15-iki számát és ebben elolvasná, hogy mit ajánl a mi róvásunkra Dragoiu Dumitru vasuti forgalmi inspektor, Nicolae Anastasiade okleveles kereskedelmi szakértő, Mandrutz Gh. tanító és mások. A vasuti forgalmi vezető azt kívánja, hogy tökéletesen és magatartással ki kell kergetni a kisebbségeket az ország hivatalkából, állami- és magánvállalatokból. A kiűzetés sorrendjét is megjelöli Önnek, és pedig elsősorban ki kell seperi a zsidókat. Bármitéle állami vagy magánvállalatokba és bármilyen nevezendő vállalatokhoz csak a fajrománokat legyen szabad alkalmazni. Az ország egyetlen iskolájába se vegyenek fel idegeneket és kisebbségeket. Nem numerus clausus kell a kisebbségek ellen, hanem teljes ki-rekesztés. Anastasiade ur (aki, ugyátszik, el-telejtkezett görög kisebbségi őseiről) bojkottot követel a kisebbségek üzletei és iparoműhelyei ellen. Mandrutz tanító ur azt sürgeti, hogy a román állampolgárságu idegeneket is ki kell űzni az ipari és kereskedelmi vállalatokból. Gondolkozott-e Ön afelett egyszer is, Uram, hogy mit jelent mindez? Mit jelent annak a

Páris bosszuja Varsó ellen

Lengyelország helyett a Szovjetet veszi kegyeibe Franciaország

Barthou történelmi jelentőségű beszédében szállt sikra a Szovjetszövetség népszövetségi felvétele mellett

Csak 3 állam ellenezte kifejezetten a felvételt

Genf, szeptember 19.

A londoni Daily Herald, a munkáspárt lapja genfi munkatársának értesülése szerint Franciaország tényleg szakít Lengyelországgal s erre a kormány máris előkészíti a francia közvéleményt. Lengyelország helyét Franciaország kegyeiben a Szovjetszövetség fogja betölteni.

Az 1921-beli francia-lengyel szövetségi szerződést nem újították meg, Franciaország már most tömegesen utasítja ki a lengyel munkásokat és alkalmazottakat, felmondja a 7

millió font értékű kölcsönöket és felbontja a francia-lengyel kereskedelmi szerződést. Az okok, amik Franciaországot erre az elhatározásra késztették, a lap szerint a következők: Lengyelország támadó magatartása a francia leszerelési terv és a négyhatalmi egyezmény ellen, hallgatolagos belenyugvása abba, hogy Németország kilépett a Népszövetségből, a keleti kölcsönös támogatási egyezménytér gáncsolása és végül akadékoskodás a Szovjet felvétele ellen, legutóbb azzal a bombával is, hogy önhatalmilag felrugta a kisebbségvédelmi kötelezettségeket.

lom kezdetén legyilkolták pétervári követét. Az egész Svájc a Szovjet ellen van, amely a legnagyobb veszélyt jelenti a polgári keresztény országok és nemzetek ellen. A leninizmust ő is összeegyeztethetetlennek mondotta a Népszövetség alapokmányának a szellemével.

Ezután Jaspar belga és Cantillo argentinai fődelegátus bejelentették, hogy tartózkodni fognak a szavazástól. Cantillo is azt sérelmezte leginkább, hogy a forradalom kitérőse utáni hetekben a pétervári argentinai követtel a bolsevikok komiszul bántak. A holland delegátus azt jelentette be, hogy szintén ellene szavaz a Szovjet felvételének.

BARTHOU BESZÉL

Általános figyelem közepette kért szót erre Barthou francia külügyminiszter. Mindenekelőtt megköszönte Mottának a nyíltságot, a mellyel beszélt, majd válaszolt a vádakra. Utalt arra, hogy a három nagyhatalom, amely a Szovjet felvételének az ügyét kezébe vette (Anglia, Francia- és Olaszország) nem gyakorolt semmi nyomást semmilyen irányban, hanem ugyanúgy járt el, mint annakidején Németország felvételénél. A Szovjetszövetség aláveti magát a népszövetségi paktum minden előírásának. Másrészt a népszövetségi paktumnak egyetemlegesnek kell lennie. Ebből a szem-

Negyvennyolcból 38 szavazattal ajánlotta a politikai bizottság a Szovjetszövetség felvételét a közgyűlésnek

A Népszövetség hatodik, politikai bizottsága Madariaga spanyol főmegbízott elnökletével hétfőn este tárgyalta le a Szovjetszövetség felvételének az ügyét.

A vitát Caeiro da Mata portugál külügyminiszter felszólalása nyitotta meg, aki bejelentette, hogy nem szavaz a Szovjet felvétel mellett, mert kormányának az a nézete, hogy

a szovjetállam gazdasági, jogi, politikai és erkölcsi elvei összeférhetetlenek a nyugati civilizáció alapfelfogásaival. Kétféle, hogy a Szovjetnek a Népszövetségbe való belépése előmozdítja a békét és a világbiztonság ügyét.

A következő szónok Motta svájci fődelegátus volt. Hivatkozott egyrészt Svájc demokrátiájára, másrészt arra, hogy a szovjetura-

rendet vágott közöttünk a száraz bárd, milyen emberfeletti igyekezetet jelent egy kisebbségi munkaerő elhelyezése, milyen sorozatosan zárulnak előtte el a megélhetés forrásai, milyen reménytelen ifjúságunk jövője? Valahányszor megjelenik a lapokban akármilyen kategóriájú közalkalmazottak kinevezése: próbáljon a névsorban egy-egy kisebbségi nevet találni, ha száz között egyet felfedez, akkor nagy csoda történt, pedig az ország lakosságának nem egy százaléka esik ránk. Vegye elő az állami vállalatok tisztviselő- vagy munkáslistáját, mondjuk például a CAPS-ét, az Állami Erdőüzemekét: még ez az egy százalék sem bujkál benne. Mi lesz a sorsunk, ha tovább is tart a román közvélemény félrevezetése, hogy mi vagyunk az okai annak, hogy a román elem sem tud úgy boldogulni, ahogy szorgalma, tudása és munkássága révén megérdemelné?

Jogos az elkeseredés, amikor azt látjuk, hogy a román intelligencia elitje is, amelynek ön egyik tehetséges reprezentánsa, ahe-lyett, hogy pártatlan lelkiismeretességgel igyekeznék megismerni a kisebbségi társadalom szociográfiáját, utszéli uszítással elégszik meg és a közvélemény okos felvilágosítása helyett, mesterséges közhangulatban akarja levezetni az elégtelenséget, ami akár a háboru utáni gazdasági felfordulás, akár a rossz kormányzati politika nyomán keletkezett Romániában is. Annál súlyosabb ténykedés ez, mert az agitáció egyoldalú, mert mi tehetetlenek vagyunk és nem tudjuk a népszavazás hatásait ellensúlyozni. Nekünk a román sajtó nem ad teret arra, hogy mi is elmondhatnók fájdalmainkat és panaszainkat. Még egyetlen

román lap sem nyitott rovatot komoly kisebbségi megbeszélés számára, még egyik lap sem invitált meg bennünket, hogy tárjuk mi is a román közvélemény elé gondolatainkat és kívánságainkat. A kisebbségi sajtóban való megszólalásunkat vagy elhallgatják, vagy pedig ellenséges tendenciával viszik a román publikum elé.

En azt hiszem, tisztelt uram, hogy az ön népszavazásában már mindenki elmondott mindent, ami elmondható volt ellenünk. Ha eddig sem okult volna a Dragoiu Dumitru szellemében a román közvélemény, akkor meddő a további erőfeszítés. Hat hónap alatt napról-napra, éppen eleget nyilatkozhattak már mindazok, akik a gyűlölet és elfogultság arénáján ki akarták tombolni magukat. És ha eddig mindennek nem volt foganatja, ha a román közvélemény eddig ellenállott a mérgezésnek, akkor ez azt jelenti, hogy a román nép nem hajlandó bennünket az élet jogainak megszerzésében interdictum alá szorítani. Mire való volna tehát a népszavazás igazgató-sait folytatni? Ami ezután még történhetik, az már igazán nem patriotizmus, hanem patriotizmus volt, amint Carlyle a haza nevében való tömegigzgatást elnevezi. Kérjük önt tehát, vessen véget a népszavazásnak. Hat hónap tobzódó megnyilatkozása után, azt hisszük, ez a minimum, amit az ország kisebbségi közönsége öntől elvárhat. A román költő szerint a románnak hét élete van acélkeblében. Nekünk csak egy életünk van és sem a humanizmussal, sem a román nép nagylelkűségével nem egyeznek meg, hogy ezt az egy életünket is elvegyék.

Elég volt!

Tessék kívágni és eltenni!

9. sz. SZELVÉNY a B. L. szeptemberi regény-ajándékára.

1—15-ig számmal ellátott 15 db szeptemberi szelvény és 4 lej befizetése ellenében a B. L. minden példányvásárlója megkapja a B. L. ajándékregényátárának 1934 szeptember havi kötetét. — A szelvények és a 4 lej beszállítathatók **Bukarestben**: a B. L. kiadóhivatalában (Str. Sf. Mina 9), vagy a főbizományosnál („Cosmopolis”, Calea Griviței 10) **Brassóban**: a B. L. kiadóhivatalában **mindenütt máshol**: a helyi bizományosnál. — Előfizetőknek nem kell a szelvényeket gyűjteniök, a 4 lejt befizetik az előfizetési díjjal egyidejűleg, a könyvet ugyanolyan úton kapják meg, mint az újságot.

NAGYJABAN KESZ A FRANCIA—OLASZ EGYEZMÉNY

A párisi Matin római jelentése szerint De Chamberlain ottani francia követ újabb megbeszélést folytatott Suvich olasz külügyi államtitkárral a leszerelési és északafrikai kérdéseket illetően. A francia—olasz kiegyezésre irányuló tárgyalások ezzel annyira előrehalad-

tak, hogy a hónap végére elkészül a megegyezés. Barthou, aki október 20-án megy Rómába, ilyenképpen már kész egyezményt fog találni.

Barthou útját megelőzőleg Riccioné-ban leplezik Chateaubriand francia költő mellszobrát s ezen az ünnepségen, amely a francia—olasz barátság mellett hitvétség készül, Mussolini is részt vesz.

Bethlen a keleti egyezmény Magyarországot érintő hatásáról

A Times budapesti levelezője nyilatkozatot kapott Bethlen István gróftól a kelet-európai kölcsönös támogatási terv hatásairól. Bethlen kijelentette, hogy amennyiben a terv létrejön, növekszeni fogja Magyarország nemzetközi helyzetét is. Ha ugyanis Németország részvételével és nem Németország bekerítésére kötik meg a keleti Locarnót, Magyarország is csak üdvözölheti, noha gyakorlatilag Magyar-

országra nem volna kedvező a hatása, mert Csehszlovákia súlyának megnövekedését jelentené. A paktum biztosítaná Csehszlovákiát Németországgal és Lengyelországgal szemben s ennek következtében a cseh kéz erősödne Magyarországgal szemben. Ilyeténképpen a keleti paktum hatása hasonló lenne Magyarországra nézve a balkáni, vagy az orosz—román egyezmény hatásához.

Két falusi legény meglátadta és kirabolta a aranyosgyéresi gazdag özvegyasszony házát

A csendőrség elfogta a műkedvelő rablókat

Kolozsvár, szeptember 19.

Tordáról érkező jelentés szerint az elmúlt éjszaka vakmerő betöréses rablás történt az egyébként eléggé csendes életű Aranyosgyéres községben. A rablás áldozata özvegy Deák Józsefné, egy egészen egyedül élő és jusszagdnak tartott öregasszony.

A rablást a reggeli órákban fedezték fel a szomszédok, akiknek feltűnt, hogy a mindig korán kelő öregasszony ezúttal nem mutatkozik. Behatoltak a házba, ahol

Deák Józsefnét az ágy lábához kötözve, ajtulan találták.

A szájában nagy csomó szalma volt. Támadói ezzel nemították el, nehogy segítségért kiáltozva felverje a szomszédokat.

A kényelmetlen helyzetéből kiszabadított öregasszony hamarosan magához tért s a közben értesített csendőröknek elég pontos sze-

mélyleírást tudott adni támadóiról, akik álmában lepték meg s mielőtt ijedtségéből magához térhetett volna, már el is némitották s az ágyhoz kötözve ártalmatlanná tették. Azután átkutatták az egész házat, készpénzt azonban csak 15 ezer lej találtak. Találtak aztán még 50 ezer lej értékű ékszert s azt is magukhoz vették.

A kapott személyleírások alapján a csendőrség azonnal munkához fogott s estére már le is tartóztatta a tetteseket két falusi legény személyében. A legények eleinte tagadtak, később azonban belátták, hogy a tagadás hiábavaló s beismerték tettüket. Egyben azt is kijelentették a csendőröknek, hogy nagyon megbánták a rablódsí játékokot, mert azt hitték, hogy az öregasszony rengeteg pénzt rejtget magánál, a zsákmányolt pénz pedig sovány eredmény volt s nem érte meg a kockázatot.

Rendőrségi segítséget kért a hütlén asszony visszatérítéséhez, majd mikor ez egy jóakaratu rendőrtiszt segítségével sikerült, leütötte a feleségét és bicskával átvágta a nyakát

Nagyvárad, szeptember 19.

Hétfőn délelőtt a nagyvárad rendőrségen megjelent Gabris László bihardioszegi gazdálkodó és elpanaszolta, hogy felesége 10 évi házasság után otthagya és kislányával együtt nagyvárad rokonaihoz szökött, aztán arra kérte a rendőrséget, hogy járjanak közbe az asszonynál s valamilyen uton-módon bírják rá, hogy visszajöjjön hozzá. A kihallgatást végző rendőrtisztviselő előbb kijelentette, hogy ez a dolog teljesen magánügy és a rendőrségnek semmi jogcíme nincs a beavatkozásra, de végül a rimádkodó, könyörgő ember kérésére elhatározta, hogy segítségre lesz.

A rendőrtisztviselő és a paraszt elmentek az asszony rokonaihoz és addig beszéltek, amíg az asszony mégis csak hajlott a jó szóra és nagy sóhajtozások közben, kelleltlenül vonatra ült, hogy visszamenjen a férjéhez, aki verésekkel és iszákosságával riasztotta el magát.

A rendőrtisztviselő, aki újra összehozta a házaspárt s aki megelégedetten fogadta a pa-

raszt hálálkodását, nem gondolta, hogy közvetlen vagy közvetett uton véres családi tragédia okozója lesz.

Hétfőn délután 6 óra után pár perccel a bihardioszegi csendőrség értesítette a nagyvárad rendőrséget és a mentőket, hogy hat óra-

kor Bihardioszeg állomásán egy gazdálkodó rátámadt a feleségére, agyba-főbe verte, aztán egy éles bicskával elvágta az ajtulan fekvő nő nyakát.

A csendőrség kérte a mentőket, hogy azonnal jöjjenek ki Bihardioszegre, mert az asszony utolsó óráit éli és a legkisebb késlekedés is halált jelenthet. Amikor a nagyvárad rendőrség megérkezett a gyilkos és az áldozat nevét, a csendőrség azt a választ adta, a gyilkossági kísérletet Gabris László gazdálkodó követte el, az áldozat pedig Gabris Lászlóné.

Gabris Lászlóné élet-halál között vergődik a nagyvárad közpórházban. Gabris Lászlót letartóztatták.

A nagyvárad hies Weiszlovits szállodást egyhónapi fogházra ítélte a kolozsvári hadbíróóság

Kolozsvár, szeptember 19.

Weiszlovics Emil nagyvárad szállodás, aki különös viselkedésével már régen el-érte azt, hogy nevét az országhatárokon túl is nagyon jól ismerjék, újra a bíróság

elé került. Nem is közönséges bíróság, hanem hadbíróóság elé, miután Nagyváradon ostromállapot van, a vád pedig, amit ellene emeltek, az ostromállapotról szóló törvény rendelkezései alá tartozik.

A francia állam gyógyforrásai

VICHY CELESTINS

Vese- és hólyagbántalmak, kösvény, cukorhaj, artritisz gyógyítására

Vichy Grande Grille májbajoknál és epebántalmaknál
Vichy Hopital gyomor és bélbántalmak esetében

Vezérképviselő: Philippe Finkelstein, București, Str. Câmpineanu 20.

MOLNÁR—JOVITZA

Rádiósok könyve

A rádió elméleti és gyakorlati ismeretése, Legújabb és évi kiadás, 373 ábrával.

ÁRA 144.— LEI

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

Igazi, hamisítatlan Weiszlovits-est ez is.

Ezúttal azért került a hadbíróóság elé, mert sem május 10-én, sem a hősök napján nem tüzte ki a nemzeti színű lobogót, noha a hatóságok erre rendeletet adtak ki. Ez eddig még csak egyszerű kihágás volna, Weiszlovits azonban akkor, amikor mulasztásáért felelősségre vonták, olyan feleleteket adott, helyesebben úgy indokolt, hogy az ügyészség szükségesnek látta a hatóság megsértésének a vádját emelni ellene, amit azzal követett el, hogy megtagadta a hatósági rendelet végrehajtását.

Az ügy tárgyalása kedden kezdődött meg a kolozsvári hadbíróóság előtt és Weiszlovits itt, a hadbírók előtt sem tagadta meg önmagát. Beismerte, hogy elkövette azt, amivel vádolják, szerinte azonban ez nem bűn, sőt még csak nem is kihágás. Olyan törvény nincs, amely előírja a polgároknak, hogy május 10-én kell tüzniök a trikolort. Törvényes munkaszünet van, ezt be is tartotta, az ezen túl menő ünnepség azonban már lelki ügy, amihez a hatóságoknak nincs közük. Neki május tizedike nem ünnep, tehát a törvényes munkaszüneten túl nem is ünnepelt. A hősök napja pedig? A háborúban elesett katonákat ő nem hősöknek tartja, hanem áldozatoknak. Azt, hogy a gyászlobogót függessze ki, nem engedték volna meg, nem függesztették ki tehát semmiféle lobogót.

A hadbíróóság délben felfüggesztette a tárgyalást.

AZ ÍTELET

Délután öt órakor hirdetett ítéletet a hadbíróóság

Weiszlovics Emilt 1 hónapi elzárásra és ötvenezer lej pénzbüntetésre ítélték.

A súlyos ítéletet hadbíróági szokás szerint az ügyész közölte a halálsápadtan hallgató szállodással, akit

nyomban letartóztattak.

Weiszlovics elkövette azt a könnyelműséget, hogy

ügyvéd, védő nélkül jelent meg.

Mielőtt a börtönbe vitték, kétségbeesetten intézkedett, hogy nagyvárad ügyvédje Kolozsvárra menjen a fellebbezés megtételére.

A csernovici törvényszék szeptember 24-ére napolta el Bujor sajtópörének tárgyalását

Csernovic, szeptember 19

A törvényszék ma megkezdte Bujor ismert szocialista vezér sajtópörének tárgyalását. A védők kifogást emeltek a törvényszék illetékessége ellen azon a címen, hogy a röpiratot, amelynek egyes kitételei miatt megindult az eljárás Bujor ellen, a vádlott a doftanai fegyházban írta, ügyében tehát az ilfovi törvényszéknek kell ítélkeznie. A tanács visszautasította a védelem kifogásait, egybe a tárgyalást szeptember 24-ére elnapolta.

Akinek a szív működése rendetlen, úgy szintén az, akinél a vérnyomás emelkedésének tünetei mutatkoznak, úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes Ferenc József keserűvizet iszik.

Szerencsés számok

Bukarest, szeptember 19

Az állami osztálysorsjáték 5-ik osztályának húzási eredményei, szeptember 18-án, a 12-ik húzási napon:

60 ezer lej nyert 58782, 40 ezer lej 31287, 32326, 45237, 47528, 55532, 69493, 20 ezer lej nyert: 942 977 5639 9555 15558 27727 27810 28798 31537 31561 47790 49085 57596 52797 65292 74218 76150 76917. 15 ezer lej nyert: 14679, 22765 24508 34471 37507. 10 ezer lej nyert: 17090 55981 59705 és még 1667 nyereménv 15 ezer és 500 lej között.

A minisztertanács újból napirendre tűzte az állami gépezet leegyszerűsítésének kérdését

Goga lapja Lengyelország mintájára akarja elintézni a kisebbségi kérdést

A parancsnokság feloszlatta a Maniu-gárdát

Bukarest, szeptember 19.

Ma délelőtt minisztertanács volt, melynek végén a következő hivatalos kommuniké adták ki a sajtó részére:

„A minisztertanács tárgyalás alá vette az egyes minisztériumoknak a törvénytervezet tisztoiselői kinevezésekről és előléptetésekről beterjesztett jelentését. Tanácskozásait holnap folytatja.”

A belügyminiszter péntekre Bukarestbe hívta össze a prefektusokat. A körrendelet értelmében kivétel nélkül minden megyefőnöknek meg kell jelennie az értekezleten, melynek tisztán közigazgatási jellege lesz.

A TARA NOASTRA KÜLVÖNLEMÉNYT JELENT BE A LENGYEL ULTIMATUM ÜGYÉBEN

A Tara Noastra, hiven eddigi magatartásához, Lengyelország népszövetségi ultimátuma ügyében külvonleményt jelent be. Amíg ugyanis a többi fővárosi román lapok a legteljesebb mértékben elítélik Lengyelországnak a kisebbségi kérdésben tanúsított magatartását, Goga lapja így vélekedik az ügyről:

— Lengyelország magatartását csak egyféleképpen indokolhatjuk meg: a lengyel nemzet korlátlan ur akar lenni saját országában. Egységes és nemzeti (?) állami helyzetének tudatában, a lengyel nép a világ értésére adta, hogy

egy nemzeti államban nem lehet a végeletekig állandósítani és tetlenül nézni a centrifugális megnyilatkozásokat.

— Bizonyos, hogy egyszer meg kell oldani a határok felé kacsintató kisebbségek kérdését is, akiknek véglegesen be kell illeszkedniök államaik keretébe. Követeléseiket pedig a kölcsönöségi elv alapján és a belpolitikai keretein belül kell teljesíteni, nem egyességekkel és külföldi panaszjárásokkal, melyeknek egyébként sincs sok értelme.

A GÁRDA NEM HALT MEG; MEGADTA MAGÁT

A kolozsvári Romana Noua legutóbbi száma közli a Maniu-gárda feloszlató parancsát, mely így hangzik:

„Szombaton este a gárda több vezetőembere felkereste Maniu Gynlát, aki köszöntőt fejezte ki azoknak a gárdistáknak, akik készek voltak őt megvédelmezni. Miután megállapítottuk azt, hogy a párt végrehajtóbizottságának tanácskozásai során a párt szolidaritást vállalt Maniuval és ezzel magáévá tette Maniu politikai elképzeléseit, a gárda eleget tesz a vezetőség felszólításának és a parancsnokság a Maniu-gárda nevet viselő alakulatot azonnal feloszlottnak jelenti ki.”

A közleményt Micsa Liviusz dr., Pop Viktor dr., Moldovan Viktor és Curea Sándor írták alá.

Alexandrini: Kérem azonnal bizonyítani. Nem engedhetem meg, hogy minden alap nélkül ilyen vádak vagdossanak a fejemhez.

Cihosky: Az ügyre akkor térek rá, amikor jónak látom. Nem maradok senkinek adósa. Ami pedig a Skoda-ügy lényegét illeti, nekem is az a véleményem, hogy a vele kapcsolatos kérdéseket sürgősen tisztázni kell. Egyes lapok hetek óta rendszeresen támadnak. A „Curentul”-ban és a „Neamul Romanesc”-ben cikkek jöttek ilyen címmel: „Cihosky tábornok nem tud válaszolni bizonyos kérdésekre”.

Pop Valér dr.: A bizottságot nem lehet felelőssé tenni egyes lapok magatartásáért.

Heil — Mussolini!

A fasiszták visszamajmolják a hitlerista köszöntést

Róma, szeptember 19

Bár Olaszország az osztrák kérdés miatt ugyancsak összerugta a patkót a Harmadik Birodalommal, a diktátor-kultusz terén — ugylátszik — nem veti meg vele a minta érték nélküli árucserét. A fasiszták párt vezetősége ugyanis most utasította a pártszervezeteket, hogy a Heil Hitler mintájára vezessék be az „Evviva il Duce” üdvözlését. Ezt a köszöntést kell használniuk a fasisztáknak úgy az egy-

mással való találkozásoknál, mint a hivatalos levelezésben.

Amíg a kézfelemelést a hitleristák majmolták el a fasisztáktól, most ezek kárpótolják magukat a Heil Hitler olasz változatával. S teszik ezt akkor, amikor a Harmadik Birodalomban a Heil Hitler-t máris csaknem teljesen kiszorította a közforgalomból a jó polgári „Guten Tag!”

A brassói tanfelügyelőség a megye összes iskoláiban betiltotta a magyar szekciót

Brassó, szeptember 19

A brassói tanfelügyelőség érkekezletre hívta össze a megye összes igazgató-tanítóit. Az érkekezlet az I. számú elemi iskolában tartották meg.

A referátumok után Popovici Mihail tanfelügyelő szóbeli rendeletet adott ki arravatkozól, hogy az állami iskolák magyar szekcióját mindenütt szüntessék meg. Rendelkezését oda bővítette ki a tanfelügyelő, hogy a magyar gyermekeket ezután a román gyermekekkel együtt, egy tanteremben kell oktatni.

Különösképpen megengedte a tanfelügyelő azt, hogy azokban az osztályokban, amelyekben magyarnyelvű tanulók is vannak, a tanítók, — ha magyarok — heti három órán foglalkozhatnak a gyermekek magyar nyelvű tanításával is. A magyar szülőket a rendelet érthetően érekenven érintette. A szülők a magyar párthoz fordulnak, hogy a rendelkezés ellen valamilyen lépés még az október elseji tanítás megkezdése előtt történjék.

A temesvári hadbíróóság kimondotta, hogy megkezdje a nagy kommunista-pör érdemi tárgyalását s ennek során dönt majd az illetékesség kérdésében is

Temesvár, szeptember 19

A temesvári nagy kommunista per érdemi tárgyalása tulajdonképpen még mindig nem kezdődött meg. A második tárgyalási nap is a védelem és a katonai ügyész közötti jogi vitával telt el. Mindjárt a megnyitás után Niculescu védő az egyik vizsgálati jegyzőkönyv valódiságát vonta kétségbe. A kezében levő bizonyítékok alapján pergátló kifogást jelentett be és kérte Dudás József, Karácsonyi Mária s még néhány fővádott azonnali szabadlábra helyezését. Az ügyész válasza után a bíróság, néhány perces tanácskozás után, Niculescu pergátló kifogását visszautasította.

Niculescu után Nicolau védőügyvéd a hadbíróóság illetékességét vont kétségbe s kérte, hogy az ügyet tegyék át a polgári bírósághoz. Kifejtette, hogy a vádlottak egyrésze a vádirat szerint is olyan cselekményekért került a bíróság elé, amelyek a múlt év december 30. előtt, tehát az ostromállapotról szóló törvény kihirdetése előtt történtek. Hi-

vatkozott arra is, hogy a vádlottak közül nyolc embert, noha tettestársakként szerepeltek, elkülönítettek a többitől s ügyüket polgári bíróság elé utalták, már pedig abban az esetben, ha a vádlottaknak csak egyrésze is polgári bíróság elé kerül, a törvény szerint az egész ügyet polgári bíróságnak kell letárgyalnia.

A katonai ügyész azzal válaszolt, hogy az ostromállapotról szóló törvény visszaható erővel bír. A Duca elleni merénylet tettesei is katonai bíróság elé kerültek. Bürger Ernő dr. védő szintén az illetékesség kérdését vitatja s hivatkozik arra, hogy hasonló ügyben a katonai felbontási bíróság már döntött Brezer Mihály és társai ügyében történt meg az, hogy a temesvári hadbíróóság illetékesnek jelentette ki magát, a másodfoku katonai bíróság azonban megsemmisítette a döntést és polgári bíróság elé utalta az ügyet.

Déli egy óráig tartott a jogi vita az ügyész és a védők között. Végül a bíróság kimondotta, hogy nem utasítja vissza a kifogásokat, de nem is dönt most fölöttük, hanem majd később, az érdemi tárgyalás során. Jogilag ez azt jelenti, hogy a bíróság megkezdje az érdemi tárgyalást, illetékeltenségét azonban tárgyalás közben is kimondhatja a vádiratban felsorakoztatott büccselekmények elbírálása során.

Izgalmas párbeszédet közepette terjesztette elő Cihosky tábornok tanuvallomását

A Skoda-ügyben elrendelt parlamenti vizsgálat legizgalmasabb fejezetéhez érkezünk. Több mint 100 tanu kihallgatása s mintegy 20 ezer oldal kitévő iratcsomó áttanulmányozása után a bizottságnak sikerült eljutnia a probléma lényegéhez. Jelenleg a következő kérdéseket kell tisztáznia:

1. Jugoszláviához viszonyítva tulfizette-e Románia a Skoda-cégnél eszközölt rendelést?

2. És ha igen, kit terhel ezért a felelősség?

Cihosky tábornok kihallgatásának éppen ezért döntő fontossága van. Az állam részéről tudniükük ó irta alá, hadügyminiszteri minőségében, az emlékezetes rendelet, amiért a miniszteri felelősségről szóló törvény értelmében jogilag neki kell felelnie, noha amint vallomásából kiderül,

az ügy technikai lebonyolítását mások végezték.

Igy a Skoda-rendeléssel kapcsolatos műszaki kérdésekben Sica Popescu tábornok volt a hadügyminisztérium teljes hatalmú megbízottja, akit később az I. hadtest élére neveztek ki. Cihosky azonban ma nem hivatkozhatik rá, mert, amint tudjuk, Popescu tábornok a múlt év tavaszán öngyilkos lett.

Érthető tehát az a nagyfokú idegesség, ahogyan Cihosky tanuvallomásának előterjesztéséhez kezdett. A vizsgálóbizottság első ülését, amint erről már beszámoltunk, izgalmas incidens tarkította. Az elnök kérte Cihoskyt, hogy csak a fölött kérdések megválaszolására szorítkozzék. Gafencu szenátor intervenciója után a volt hadügyminiszter így folytatja előterjesztését:

„Senkinek nem maradok adósa”

— A bizottság kérésére megengedte, hogy tanuvallomást tegyek, most pedig nem hagynak beszélni. Tudomásomra hozzák, hogy csak a fölött kérdésekre válaszolhatok. Megengedhető ez? Tiltakozom a bizottság eljárása ellen.

Megszégyenítem annál nagyobb, mivel hónapokon keresztül olyan dolgokról faggatnak, amiket könnyűszerrel és rövid időn belül tisztázni lehetne.

Platareanu képviselő: Hónapokkal ezelőtt önnek sem volt tiszta képe az ügyről.

Cihosky tábornok: Magamnak kellett utánanézni a legapróbb és a legjelentéktelenebb részleteknek is. Kapitányok, hadnagyok és őrmesterek dolgát kellett elvégezniem, hogy tisztában legyek a szerződés minden részlete felől.

Junian: A bizottság csak jóindulatát mutatta ki tábornok ur iránt akkor, amikor megengedte, hogy alaposan áttanulmányozhassa az ügyet. Eddig különben már két ízben hallgatta ki önt a bizottság...

Cihosky: A bizottság eddig miért volt

minisztert hallgatott ki. Most olyan kérdéseket tesznek fel, melyek minisztériumi írodavezetők hatáskörébe tartoznak.

Junian: Helyet adtunk az ön legutolsó kérésének is. Azt hiszem ezek után jönni van remélni, hogy tábornok ur ezenel azokat a kérdéseket is tisztáznia fogja, melyek a vizsgálat szempontjából különösen döntő fontossággal bírnak.

Hudița képviselő: A bizottság megengedte, hogy Cihosky tábornok újból tanuvallomást tegyen. Kénytelen vagyok azonban azt is megállapítani, hogy nem nyújtunk neki lehetőséget arra, hogy mondanivalóját teljes egészükben előterjesztthesse.

Alexandrini képviselő: Mielőtt tovább mennénk, tiltakoznom kell tábornok ur ama megjegyzése ellen, hogy én nem tanulmányoztam át kellőképpen azokat az iratokat, amelyeknek alapján kérdéseimet fölteszem.

Cihosky: Majd erre is rátérek.

Alexandrini: Kérem szíveskedjék rátérni azonnali...

Cihosky: Majd bizonyítani fogom állításomat a kellő időben.

Kinek van jó idegenforgalmi ötlete

Kezdetben vala a lochnessi szörny... Azazhogy kezdjük talán az elején.

Lochness kis tengerparti városka, tíz kilométernyire bent a rideg skót hegyekben, de azért viszonylag kies fekvésű, s ami a legfontosabb, egy lila színű tengerszemmel, amely magyarul bivalyusztatót jelent.

Történt pedig annak idején, hogy az egyik lochnessi hajadon, bizonyos Sybille Blacat nevű leányzó csodálatos álmot látott. A szűz, aki néhány tisztázatlan körülmény folytán már kora gyermekségétől fogva bűbájos hírében állott és holdfényes éjszakákon, amikor az éj néma vándora egy halvány árnyalattal sápadtabban tekintett le a hűvös mezőkre, mint máskor, gyakran kikelt ágyából, — ez a különös, küllemére árnyékszerű, belső világára homályos titkokat rejtő teremtés, egy zord vihartól korbácsoló éjszakán azt álmodta, hogy kint ült a tengerszem egyik meredek szikláján. A háborgó pocsolyát nézte s egyszerre csak egy löféjű, krokodil-szerű, kacsalábu öslény emelkedett ki az iszapból.

A pikkelyes testű sárkány gúdjert lövölt ki az orrlíkából, kimeresztette zöldes-sárga szemgolyóit, aztán odanyerített a hajadonnak.

— Sybille, menj és add hírül mindennek, hogy megszülettem, én vagyok a lochnessi szörny.

Sybille reggel fölserkenvén álmaiból, maga köré gyűjtötte barátait, ismerőseit és egyéb atyafiat, akiknek az álmlátásról kinyilatkoztatást tón. Tíz perc múlva Lochness egész lakossága értesült a nagy eseményről. Ekkor a falu bírája, Archibald Mac Kintosh, ősi skót szokáshoz híven, sercintett egy hegveset, majd fogta halnyelű sétatöbát és átballagott a falu nagytekintélyű esküdtjéhez, James Waterproof-hoz.

— Bir gemide éki kapudan olmaz — köszönt tisztességtudóan.

James Waterproof odvas agyarára nyomta a nyelvét és gondolkodott. Már eljutott hozzá is a szörny megszületésének a híre és megértette, mit rejtenek az üdvözlés — egy hajón két kapitány nem lehet — sokatmondó szavai.

A teutonok zengzetes nyeloén felelt a bírónak:

— It havlor keroan gider. Archibald Mac Kintosh helyeslőleg bólintott. A kutya ugat, a karaván halad. Helyesen szólt James cimborá. Ezekután egyszerű skót nyelven folytatták.

— Ide kellene csálni valamit lézengő újságíró. Az majd aztán egy liter rozs pálinkáért meg néhány shillingért lármát csap.

J. Waterproof agyonlapított az orrán egy szemtelen legyet, nyelvét átsátaltatta a másik odvas fogára, aztán gyilkos nyugalommal feltette a kérdést:

— Mackdonaldnak, a sógoromnak ma reggel elhullott a bivalybikája. Ronaldson, a halottkém egy bikáért szívesen vállalkozik rá, hogy a bivaly bőrébe bujlik és belefekszik a pocsolyánkba, de honnan vesszük alá a vizet?

Archibald Mac Kintosh elsímitott egy ráncot a szoknyáján, amely alól kikanakított kissé hizáznak indult térde.

— Van három lajtunk. Ést hét alatt tengerszemmé dagaszthatjuk az óceán vizéből a kubikunkat.

Kezeltek, elváltak, két hónapra rá megpolt a tó, megjelent a lapokban az első híradás és megindult az iradat a falucskába.

Ronaldson, a halottkém, egészség szerint minden holdváltozaskor magára ölti a bivalybőrt, beveszi magát az iszapba, prűszköl, bömböl s ha aznap este éppen jól vacsorázott, még lábával olyan hullámokat ver, hogy reng bele az egész hegypidék.

Hogy mindezt miért mondjuk el ilyen elkésove, amikor a lochnessi szörnynek az öregsegtől már rég szakálta nőtt? Azért, hogy fölhojjuk az illetékesek figyelmét, tanuljanak a skótoktól, meg a kubaiaktól, hogyan kell idegenforgalmi propagandát csinálni. Mert Kuba szigetén is van ész, amit a legújabb newyorki távirat mindennél ékebben bizonyít. A Times-Neue Freue Presse

Uj világnagyság merül föl a zürzavarból:

Sir Oswald Mosley, az angol világbirodalom jövő „Führer”-e

Fasizmus antiszemitizmussal vagy anélkül

Páris, szeptember 19.

„Hurrá! A feketeingesek!”

Egy cikknek a címe, egy cikknek, a melynek jelentősége a földkerekségre szól. Az illusztris szerző ugyanis (ahogyan mondani szokták) Lord Rothermere. Lapja, a Daily Mail mintegy kétmillió példányban jelenik meg, nem beszélve többi újságairól, amelyek együttvéve szintén néhány millió példányban nyomulnak. Rothermere tehát egyéniségnek lehet egyesek előtt közönyös, de mégis az angol közvélemény jelentős részét, talán többségét képviseli, vagy irányítja.

Ez a Rothermere, ismeretesen, a háború alatt a gyűlölet legutálatosabb és legjobban kamatozó lázában tartotta a szigetországot, amelynek jámbor lakosságát napoként biztosította arról, hogy a németek nyersen eszik az emberhúst, megbecsütelitik még a süldőlányokat és észrevel nyúzzák meg a hadifoglyokat. Később ugyanez a lelkes hazafi a magyar trónra aspirált, majd Hitler oldala mellé állott. Még utóbb a nemes lord kikötött az angol fasizmus vizein és megírta hírhedt vezércikkét:

„Hurrá! A feketeingesek!”

★

Az angol fasiszta mozgalmat már csak azért sem lehet lebecsülni, mert a Rothermere-sajtó oldala mellett áll. De ezenkívül a feketeingesek minapi felvonulása a Hyde-parbkan, ahol a baloldal és jobboldal között ezuttal először került sor véres összeütközésre a Szigetországban, megmutatta, hogy a brit reakció már nagy erővel, komoly tömegekkel rendelkezik. Tényező, amellyel számolni kell.

Az angol fasiszták növekvő jelentősége kétségtelenül a világbirodalom helyzetének megváltozásával áll összefüggésben. Az angol világuralom a szűkebb versenyterületen ipari termelésén és a gyarmatokon nyugszik. Az utóbbiak felvették a kész árut és potom áron nyersanyaggal látták el a Szigetországot. Kivétel volt ennek a tejjel-mézszel folyó anya-Kanaánnak földrajzi helyzete is: szigeteit a világ legerősebb flottája védte minden támadás ellen.

Ennek az aranykorszaknak már vége! Anglia a Csendes- és Atlanti-óceánon

egyaránt szüntelen harcban áll Japánnal és az Egyesült Államokkal, amelyek exportjukkal már benyomulnak az angol gyarmatokra is, mint például Japán a textilárukkal Indiába. Ezenkívül a gyarmatokon önálló ipar fejlődik ki lassan-lassan. A földrajzi biztonság is megszűnt: a légiháboruból közömbös, hogy Angliát víz veszi-e körül vagy sem?

Magában az országban pedig fokozódik a válság, amely kiélezte a munkásság elkeseredését. Ha az angol dolgozók kiábrándulnak a reformizmusból, amelyet a nagytőke táplál soraikban, a robbanás alig lesz elkerülhető. Ezenkívül kevéssé valószínű, hogy Anglia háború nélkül is meg tudja ővni világhatalmi állását. Azonban az angol munkásság háborúellenesebb és antiimperialisztikusabb, mint Európa bármely más munkássága.

Mi itt a feladat?

A végső csirág elfojtani a munkásság minden megnyilvánulási lehetőségét.

Ezen a ponton van az angol fasizmus kutya eltemetve.

★

Mindössze 37 éves az angol Führer

A brit Führert, aki most kezd felemelkedni a mélységből, Sir Oswald Mosleynek hívják.

Mindössze 37 éves. Családjának előkelőségét mi sem igazolja inkább, minthogy már husz éves korában képviselőnek választották. Konzervatív programmal. Miután azonban a husz éves korhoz kevéssé illik a tisztas angol főurak aggrázi reakciója, Mosley hamarosan átlépett a Labour Party-ba. Tárt karokkal fogadták s a második MacDonald-kormányban már miniszteri tárcát is kap.

Tul fiatal azonban ahhoz, hogy elégedett legyen. Inkább egy faluban első, mint Londonban második! Tehát kilép a szocialistáktól és megakítja az „Uj Párt”-ot. Nincs sikere. A legnyersebb célkitűzések és eszközök világát éljük.

Igy született meg az „Union of British Fascist”.

Ma már 500—600 gyűlést tartanak hetenként, tizezres rohamcsapatuk van, a rendőrség 500 embert kénytelen kirendelni kongresszusukra és véres csatározásokatonyolítanak le a munkássággal.

★

A feketeingesek nem antiszemiták. Sőt inkább zsidóbarátok. A mozgalmat ugyan is zsidó pénz éleszti. Egyrészt Mosley magánpénze, amely döntő többségében Lady Cynthia Leiternek, az első feleségnek hozományából áll. Ez a hölgy L. Z. nak unokájával volt azonos. L. Z. Leiter pedig az amerikai zsidó mozgalmakban, mint hívő éscionista egyaránt, vezető szerepet játszik.

Másrészt igen megoszlik felekezeti leg az a pénz is, amellyel a feketeingereket az angol nagytőkék duzzasztják. Rothschild például jelentősen érdekeve van. A zsidóellenességtől tehát eltekintett Mosley. Egyedül a hazafias lehetőségeket aknázza ki. A jelszó, amellyel a tömegeket vakítják, az, hogy Anglia veszélyben van. Ellenségei szét akarják forgácsolni. Védelmező karokra van szükség.

— Britain first!

Vagyis Anglia mindenek előtt.

jelentése szerint ugyanis Kuba azt ajánlotta az Egyesült Államok kormányának, hogy azokat a válásokat, amelyek Amerikában nem intézték el kedvezően, irányítsák Kuba szigetére, a melynek kormányja hajlandó olyan rendelkezést kiadni, hogy az ilyen válópereket esetleg egy perc alatt a válást kérő felek kívánsága szerint elintézi. A kubai kormány célja az, hogy fokozza az ide-

Lassanként teljesen kialakul az imperialista Európa új térképe: „Németország mindeneken felül, Anglia mindenek előtt, Lengyelország az első, evviva Fascia Italiana a végül néhány tízmilliót sikerül Lalaharaptatni a fübe.

Mi az Union of British Fascists programja?

Erre a kérdésre részletesen megfelel Sir Oswald Mosley „The Greater Britain” című könyvében, amely Hitler Mein Kampf-jának felel meg, angol változatban. Maga a program is utáztat: fenyegetés és ígéret náci-módra. A kommunista áramlat szétzúzása, a felsőház feloszlata, nemzeti ipartanács felállítása, a munkanélküliség teljes megszüntetése a munkabérek emelése s így a vásárlóképeség fokozása által, korporatív fasiszta rendszer kiépítése s így tovább. Röviden, angol ébredés!

Arra az esetre, ha Sir Oswald Mosley hazafias programja kevés lenne a terrorhoz, a Szigetország imperializmusa készen létében tart egy másik fasiszta csoportot

is, amely miben sem különbözik az előtől, de viszont antiszemita. Ez a csoport, amelynek „Imperial Fascist League” a neve, adott esetben, ha szükséges lesz, elvégzi a fellekezeti izgatás és vakítás munkáját is.

„Sose végy zsidónál, sose adj neki munkát, tégy meg mindent, hogy hazánkból pusztulniok kelljen!”

— íme, egy felhívás hivatalos lapjukból a The Fascist-ból.

A Leiter és Rothschild aranyával tarkított angol nagytőke, szemérmesen, hajlandó eltekinteni a zsidóüldözéstől. De a mammuth-tőke szorongatott helyzetben van manapság. Néha kényelmetlenségekre kényszerül.

Igy azután, ha nem lesz elég a feketeingesek filozemita programja, akkor jönni fog hozzá egy kis antiszemita pogrom is.

S ez ellen sem Leiter, sem Rothschild nem fog túlheviesen tiltakozni.

Mikes Imre

Magyar színésznő titokzatos halála Moszkvában

Öngyilkos lett vagy kémkedésért kivégezték?

Budapest, szeptember 19.

Az Esti Kurir debreceni tudósítója arról értesült, hogy

a Berettyóújfalun lakó Popper családhoz hivatalos értesítés érkezett arról, hogy Popper Emmát, az ismertebb bécsi, majd moszkvai színésznőt Jekaterinoszlabban az elmúlt héten kivégezték. Egy másik verzió szerint a színésznő öngyilkosságot követett el.

A hír mindenfelé nagy feltűnést keltett Popper Dávid Berettyóújfalui dugasz-

genforgalmat Kuba szigetére.

Kubára tehát előreláthatólag olyan idegenforgalom zudul, hogy belebillen az egész sziget. Kuba szivarunk-féle nekünk is van, itt az ideje, hogy valamely propagandaszörnyről is gondoskodjunk.

Például... Nem. Ne siessük el a dolgot. Várja az ajánlatokat:

Az indítványozó

dag nagybirtokosnak egyetlen leánya volt Popper Emma, aki néhány évvel ezelőtt megszökött a szülői házból és Bécsbe költözött, ahol elvégezte a színiakadémiát, majd a legelőkelőbb bécsi színházakhoz kapott szerződést. Rövid idő alatt aravált a bécsi színpadon és ekkor kibékült családjával is. Legnagyobb sikerei közepette otthagya Bécsot és Oroszországba ment, ahol

a moszkvai művészszínház színpadán öregbítette sikereit. A művésznő állítólag kémkedési botrányba keveredett bele, mire a GPU ügynökei letartóztatták és a cseka bírósága rövid uton halálra ítélte.

Annyi bizonyos, hogy a művésznő halott, mert

szülei a hivatalos halotti bizonyítványt is megkapták Oroszországból.

A Popper család most megbizottat küldött ki Oroszországba annak megállapítása céljából, hogy Popper Emma milyen körülmények között fejezte be életét.

Több mint 100 tanu vár kihallgatásra a marosvásárhelyi adótisztek ügyében

Marosvásárhely, szeptember 19.

A marosvásárhelyi adóhivatalnál történt sikkasztás ügyében a törvényszék folytatta a főtárgyalást. A letartóztatásban levő fővádottat, Szántó E. adóhivatali tisztviselőt hallgatták ki. Vallomása-nak érdekessége, hogy

a nyolcvan vádpont közül egyetlen egyet sem ismert be, erősen tagadja a terhére rótt vádakot és a vizsgálóbíró-nál tett beismerő vallomását az utolsó szög visszavonta.

A törvényszék erre könyvszakértők kihallgatását rendelte el.

Teherautókon szállították át a törvényszék-re az adóhivatal könyveit. Az adóhivatal egy délelőtti átköltözött a törvényszék-re!

A könyvek hiánya súlyos zavarokat okozott az adóhivatalban, ahol több félnek az ügyét nem tudták elintézni emiatt.

A keddi délutáni tárgyaláson Pető Pált hallgatták ki. Előreláthatóan a tárgyalás egész héten tart, mert több mint száz tanu vár kihallgatásra.

Nyelvvizsga mindhalálig

Az újabb nagyváradi nyelv-vizsgára még a tehénpásztorok is kötelesek kiállani

Nagyvárad, szeptember 19

Mosoiu nagyváradi polgármester, aki pár nappal ezelőtt érkezett haza Bukarestből, belügyminisztériumi rendeletre hivatkozva, elrendelte, hogy

a város összes kisebbségi tisztviselői és alkalmazottjai újabb nyelvvizsgára álljanak.

A vizsgáztató bizottság előtt, amelynek elnöke a megye főnöke, tagjai pedig két liceumi tanár lesznek, a kisebbségi tehénpásztorok, kézbesítők, plakátragasztók, tüzoltók és sofförök is bizonytságot kell tgyenek arról, hogy elfogadhatóan bírják az állam nyelvét.

Az amerikai nagyiparosok nyílt offenzívája Roosevelten ellen

Ujabb lendületet vett a sztrájkmozgalom

Newyork, szeptember 19.

A legújabb newyorki jelentések szerint az utolsó 48 órában látszólag ellanyhult nagy textilsztrájkban hétfőn ismét teljesen elmérgesedett a helyzet.

Gorman, a sztrájkvezér, új ultimátumot intézett a gyárakhoz s abban közölte, hogy amennyiben a hét végéig nem intézik el a munkásság követeléseit, akkor a sztrájkbizottság csatlakozásra szólítja fel az összes rokonszámak munkásait.

Gorman egyébként rendkívül heves támadást intézett Johnson tábornok, a nemzeti újjáépítés mozgalmanak diktátora ellen s kijelenette, hogy ha a tábornok még a jövő héten is hevesíti lábát a hivatalába, határozati javaslat útján fogja elmozdítását kiharcolni.

Hétfőn egyébként a sztrájkmozgalom új és nem is jelentéktelen diadalokat könyvelhetett el a maga javára, mert Észak-Karolina államban és Dél-Karolinában új munkástömegek csatlakoztak a sztrájkhoz és az előbbi állam területén 209, az utóbbi pedig 90 szövőgyár üzemeit állították le.

Mindkét államban meglehetősen nagy izgalom kísért az újabb sztrájkoló tömegek kivonulását a gyárakból, de néhány kisebb jelentőségű összetűzésen kívül komolyabb rendezavarás, vagy vérontás eddig nem volt. A hatóságok azonban mindent megtettek a rend biztosítására s ezért

Észak-Karolinában 38, Dél-Karolinában pedig 24 nemzetőrszázadot vezényeltek ki a rendőri karhatalom megerősítésére. E két államban a munkások mozgalmát határozottan újabb sikert is tud felmutatni a 309 szövőgyári üzem leállításán kívül, mert

a selyem- és szőnyegszövőgyáraknak 110 ezer munkása is készen áll arra, hogy a sztrájkmozgalomhoz csatlakozzék.

A helyzet a jelentések szerint a legizgatottabb és legkomolyabb Georgiában, ahol

4 ezer nemzetőrt vezényeltek ki tegnap a karhatalmi osztagok megerősítésére s egyben az ostromállapotot is kihirdették az állam területén.

Viszont más jelentések arról tájékoztatnak, hogy Rhode Island, Észak- és Dél-Karolina államok területén a sztrájkmozgalom nem erősödött, hanem ellenkezőleg: gyengült és rengeteg gyárüzem kezdte meg tegnap a munkáját.

Az utolsó távirati értesítések megcáfolják azt a hírt, mintha az amerikai

Megkezdődött a gimnazista gyilkosok ügyeinek táblai tárgyalása

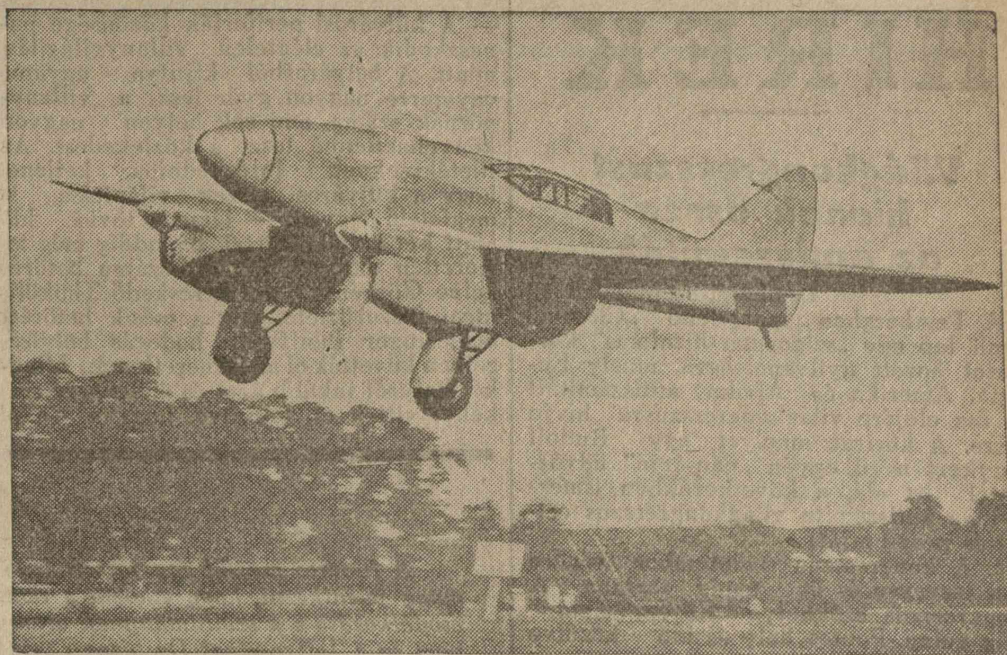
Bukarest, szeptember 19

A bukaresti tábla 5-ik szekciójára kedden délután megkezdte Popovici bukovinai képviselő gimnazista gyilkosainak fellebbezési tárgyalását. Dinescu, Rascanu és Grigoriu diákokat még hétfő este az ügyészégre fogházba szállították. Érdekes megemlíteni, hogy a kiskoru gyilkosok fölött Dinescu apjának bírótársai ítélik meg. Az idősebbik Dinescu ugyanis, semmitőszéki tanácsosi rangban az illovi táblán teljesít szolgálatot.

Az igazságszolgáltatás kolozsvári hírei

Kolozsvár, szeptember 19

Paniczán József magyarosi gazda ellen az volt a vád, hogy Lola József nevű elemi iskolai bizonyítványt hamisított. A törvényszék bizonyítékok hiányában felmentette a vádlottat. A tábla helyben hagyta az ítéletet. — Diamant László tordai gépkocsis elgázolt egy embert, aki belehalt sérüléseibe. A törvényszék felmentette a gépkocsist, mert az igazolta, hogy a szerencsétlenség az áldozat hibájából történt. A táblán újabb tanukat hallgattak ki s ezek terhelően vallottak a vádlottra, mire a bíróság 500

Anglia és Ausztrália közeljövőben nagyszabású légi versenyfutást rendez. Erre a megerősített erőpróbára Anglia új típusú repülőgépet konstruált, amely torpedó-szerű alakjánál fogva hihetetlen sebességet képes elérni.

LEGALABB 10.000 ASSZONY használja és dicséri naponta Biri néni szakácskönyvét, mert többszáz kitűnő konyha receptje alapján, mindenki könnyen vezetheti a legigényesebb háztartást is: levesek, sülték, előételek és tészták, befőttek és savanyúságok készítésére egyaránt szolgál kitűnő receptekkel. De nem hiányzik belőle a halak, fagyaltok sem, amint hogy megtaláljuk benne azt is, mik a teendők a disznóölés körül, hogyan kell zöldséget aszalni, szappant főzni, kenyeret sütni, kávét főzni, veteményeket, káposztát télire eltenni, zsirt olvasztani és — pulisz-

kát főzni. Egyszóval: felöleli a háztartás konyhai részének minden ágát, receptjei világosak, egyszerűek, mindenki számára érthetőek. A vaskos kötet ára tartós, kemény kötésben 100 lej. Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56—59.

A TARSADALOMBIZTOSÍTÁS egységesítő törvénykönyve utasításokkal, román és magyar nyelvű kiadásban megjelent. Fordította Ormai István tanácsos. Ara 35 lej. Posta szállítással 45 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában.

olyan értelemben, hogy az Egyesült Államok novemberi parlamenti választásain megdöntik a diktatúrát gyakorló elnök uralmát. A gyárosok a legelszántabban elhatározták, hogy minden eszközt felhasználják arra, hogy Roosevelt politikáját és a NIRA intézkedéseinek végrehajtását elgáncsolják.

Ilyen értelmű Roosevelt-ellenes politikát árul el a gyárosoknak a sztrájkban tanúsított magatartása is, mert az, hogy a sztrájkolókkal nem akarnak tárgyalásokba bocsátkozni, tulajdonképp az elnök befolyásának csökkentését célozza.

Gorman a Georgia államban kihirdetett ostromállapotra válaszul, felszólította a szenátus a hadiipari vizsgálóbizottságát, hogy tisztázza azoknak a könnyfakasztó gázoknak az eredetét, melyeket a sztrájkolók ellen használt a katonaság.

Bonnet szenátor, a bizottság egyik tagja, közölte Gormannal, hogy a bizottságnál a kérdést tárgyalásra ajánlani fogja.

Georgiában az ostromállapottal kapcsolatban gyűjtőtáborokat létesítettek. Az elfogott sztrájkőröket — eddig számszerint százat — a gyűjtőtáborokba küldik ki.

lej fő és 300 lej mellékbüntetéssel sújtotta. Diamant fellebbezett a Semmitőszékhez azzal az indoklással, hogy a tábla előtti terhelő tanuk hamisan vallottak. A Semmitőszék megsemmisítette az ítéletet és új tárgyalásra utasította a tordai törvényszéket.

Tömeges tisztviselő-felmondások a CAPS máramarosi üzeménél

Felsővisó, szeptember 19.

A CAPS igazgatósága a felsővisói és szigeti üzeménél több mint 60 mérnöknek és tisztviselőnek folyó évi október hó 1-re felmondott.

Ez talán az egyetlen állami üzem, ahol a legegyszerűbb tisztviselői állást is mérnökkel töltöttek be.

A Semmitőszék november 27-én tárgyalja Precupék fellebbezését

Bukarest, szeptember 19

A Semmitőszék a védelem kérésére november 27-re napolta el a Precup-féle összeesküvés fellebbezési ügyének tárgyalását.

— Szívbetegnek és érelmeszesedésben szenvedőknek reggel éhgyomorra egy fél pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — a legkisebb erőlködés nélkül — igen könnyű ürülést biztosít, a gyomor és a belek működését elősegíti s az emésztés renyhességét csakhamar megszünteti. Klinikai tapasztalatok igazolják, hogy a rendkívül enyhén ható Ferenc József viz elsősorban agyvérzésre és gutaütésre hajlamos idősebb embereknek tesz nagyfontosságu szolgálatot.

Vonatkisiklás és repülőbalesei egyszerre

Csikszereda, szeptember 19

Madéfalva határában hétfőn délután két órakor, a jelzőkészülék hibája következtében kisiklott egy tehervonat. A 4311 számú tehervonat három kocsija összezuzódott. A helyszínre kivonult munkások már javában dolgoztak a kocsik kiemelésén, amikor fejük felett katonai repülőgép jelent meg. A gép a munkások felett hirtelen inogni kezdett, majd közvetlen közelben lezuhant. A gépet vezető ezredes és pilóta őrmester kisebb sérülésekkel menekültek meg a repülőszerencsétlenségből. Az ezredes a legközelebbi vonattal visszautazott Bukarestbe. A megrongálódott gép mellett a bizottság kiszállásáig az őrmester maradt vissza.

HIREK

Világkongresszust hívnak össze az antiszemiták

Lemberg, szeptember 19
A Lembergben megjelenő „Chwila” című lap egy „szigorúan bizalmas” köriratot hozott nyilvánosságra, amely Európa, Amerika és Afrika antiszemitáit az ősz elejére világkongresszusra hívja össze. A körirat, amelyet egy Rudolf Maykert nevű egyén „pán-árja” üdvözléssel írt alá, a következőkben ismerteti az antiszemita világkongresszus célját és programját:

1. A kongresszus szeptember végére van tervezve és öt napig tartana. A kongresszus székhelye Középnémetország volna. Pontos hely és idő közölve lesz.

2. A kongresszus egybehívói teljesen költségmentes lakást és ellátást biztosítanak a kongresszus résztvevőinek, nagy vasúti kedvezmények is biztosítva vannak.

3. Delegátusok, akik nevüket titokban akarják tartani, a legszigorúbb inkognitóról biztosítottak. A delegátusok neveit semmi körülmények között sem hozzák nyilvánosságra.

4. A konferencia kizárólag a zsidó imperializmus elleni védelemmel fog foglalkozni és ezért a delegátusok idejében juttassák el a kongresszus irodájához a saját országuk zsidóságának különösen a sajtó, kinó, rádió, iskola, gazdasági, szabadkőművesség stb. terén megnyilatkozó befolyásáról szóló jelentésüket.

5. A kongresszus napirendje többek között a következő pontokat tartalmazza:

1. A zsidókérdés az ókorban (Egyiptom stb.)

2. A zsidók kiűzetése Spanyolországból, Hollandiából, Dániából és Angliából.

3. Ismertebb zsidó egyéniségek (Maimonides, Mendelssohn, Herzl, Nordau, Achad Haam, Rathenau, Einstein.)

4. A zsidó faj jellegzetes tulajdonságai.

5. A zsidó faj, zsidó jog, zsidó vallás.

6. A vérvád kérdése.

7. A parazitáság.

8. A zsidó tudomány a zsidó világuralomról.

9. A szabadkőműves, mint műzsidó.

10. Hamis és valódi cionizmus. Parazita zsidóság, gettó, asszimiláció, disszimiláció, zsidó nemzeti otthon, Birobidzsán.

11. Zsidó és zsidó befolyás alatt álló szervezetek és ezek színleges és valódi céljai. (Bibliakutatók, szabadkőművesek, Pen-klubok, Rotary-klubok, Pán-Európa, Emberi Jogok Ligája stb.)

12. Az arany, mint Jüda legerősebb vára.

13. Zsidó rémhírpropaganda az árja Németország ellen.

14. Hitler Németországának bojkottálása a zsidók által.

15. Az anti-judaizmus az egyetemen.

16. A pán-árja gondolat.

17. Az árja jog.

18. Egy „árja harci alap” létesítése.

19. Egy pán-árja központ alapítása, a nemárja népek közreműködés mellett.

20. Visszapillantás az eddigi zsidóellenes világkongresszusokra.

21. A zsidóellenes eszme elterjedése a világon.

22. Pán-árja manifestum.

Elég nagy programja lesz tehát az antiszemita kongresszusnak, amely kétség-telenül Németország egy újabb akció-ját jelent a zsidóság ellen.

— Dési hírek. Tudósítónk jelenti: A helybeli hatóságokhoz miniszteri átirat érkezett, azon felhívással, hogy a szavazó listákat és igazolványokat előkészületbe kell helyezni. Ez azt jelenti, hogy valószínűleg rövidesen kiírják Szamosmegyében is a törvényes községi választásokat.

AZ „IDEÁL” KÁVÉ

tényleg ideális
nem mulja felül öt
semmilyen rivális.

D. DANIELIAN, Str. Carol 37.
Bukaresti „Poincaré No. 1.”
„Sf. Nicolae Șelari 7”

— A külvárosi periferiák közönsége panaszkodik az elégtelen villanyvilágítás miatt. A belvárosból kijutva ugyanis egyszerre nagyon gyér lesz a villanypóznák száma, ami sok helyen nagyon kényelmetlenné teszi a közlekedést. Az illetékeseknek intézkedniük kellene, hogy a külvárosi részek világítása is megfelelő legyen. — Désen tövid idő alatt két üzletbe törtek be, eddig még ismeretlen tettesek. Az első számú betörés helye Görgényi Jenő kereskedő Thököly-utcai fűszerüzlete, míg a másik betörést Schlesinger Bánffy-uti bodegás helyiségeiben követték el az ismeretlenek. Mindkét helyről inkább áru- és élelmiszer-cikkeket vittek el, tekintve, hogy a napi

kasszában nem leltek nagyobb összegekre, így a kár szerencsére nem túl magas. A rendőrség erőyes nyomozást indított be.

— Egy marosmegyei magyar intézmény alapkövetétele. Nyáradszeredai tudósítónk jelenti: Ünnepléses külsőségek között zajlott le tegnap Nyáradszeredán az Iparos Polgári Kaszinó új építendő székházának alapkövetétele. Az ünnepségen dr. Dózsa László elnök méltatta a kaszinó 35 éves múltját és jelentőségét, majd dr. Csanádi Lajos bíró olvasta fel a vezetőség névsorát, amelyet a letett alapkövetételek alá helyeztek. A nyáradszeredai ünnepséget bankett követte.

ABLAK

A fuvaros megáll egy józsefvárosi utcán és megtörlöve izzadt homlokát, be-megy jelentkezni, hogy elhozta a rendelt építőanyagokat. Mire nagy az ottlakók csodálkozása s a szállítmánynak aranyért sem akad gazdája, azaz rendelője. Hát nem ez a Joffre-utca? De bizony igen! Ez és ez a szám? De igen! Haragos beszédek ide, oda, míg végül kivil, hogy a Joffre-utca a most folyó városrendezés során átköltözött a Gyárvárosba, míg a szóbanforgó józsefvárosi utca más elnevezést kapott. A fuvaros tehát indul a város másik végére, hangosan emlegetve a felmenő ági rokonságát a huncut uraknak, akik ezt a cirkuszt járják vele. Mindennapos eset ez most Temesváron, az ember körül mintegy varázsszóra elköltözik a ház, utca és tér. Az új házszámotablák feltételével fantasztikus cserélgéseket kötöttek egybe, amit illetet volna azzal enyhíteni, hogy közlik a nagyközönséggel a sajtó útján. Így emberek, levelek és csomagok kóvályognak a frissen zománczott táblák alatt és keresik „az igazi számot”. Nem a nagy tragédiák közé tartozik, csak egy apró napi bosszúsággal több s a városrendezés különben is méltánylandó elö. De ahogy ezeket a házszámotablákat annakidején hirtelen leszedték, ahogy drágáért megrendelték és amilyen drága árat a város felszámított érte a ház-lajdonosoknak (annakidején részletesen kitéregettük az ügyet) s végül amilyen össze-vissza és minden külön értesítés nélkül ujrakereszteltek utcákat, — az egész egyetlen fölényes gesztus, fölénye jellemző a város bánásmódjára lakosságával szemben, az interimárok alatt szokásos rólunk-nélkülünk való városvezetésre. Ez a számjáték az egész életünkben ismétlődik. Számítalanná válik. (k. g.)

Temesvár városi vezetősége a maga részéről megnyugtatta a nyelvvizsgára utasított kisebbségi tisztviselőket

Temesvár, szeptember 19
A városi és vármegyei köztisztviselők nyelvvizsgáztatásáról szóló rendelet Temesváron igen nagy nyugtalanságot keltett az érdekeltek között. Valószínűleg ennek a nyugtalanságnak a lecsendesítésére jelent meg az ottani lapokban az a közlemény, amely a városházáról eredt ugyan, de kimondott „gazdája” a városházi urak közül azért nem akadt. Tehát csak így: „A temesvári városi vezetőség véleménye szerint” a városnál

szolgálatot teljesítő kisebbségi tisztviselők valmennyien olyan jól tudnak románul, hogy a városi vezetőség nyugodtan remélheti: egyetlen egy sem veszíti el az állását a nyelvvizsga sikertelensége miatt.

Vajjon ugyanezt, ugyanilyen nyugodtsággal maguk az érdekelte tisztviselők is remélhetik?

És vajjon az állásban való megmaradás valóban csak a nyelvvizsga sikerétől függ?

IDŐJELENTÉS A budapesti időjárás-kutató intézet jelentése szerint lényegtelen hőmérsékletváltozás mellett enyhe déli és délnyugati légáramlás, változó felhőzet.

A csősz rálött a gyerekekre. Nagyszalontáról jelentik: Majdnem végzetes tragédiát okozott egy nagyszalontai szőlőcsősz meg-gondolatlanága. A tenkei uti uttelep végében elterülő Vénkert-szőlő sövényei között a környék gyermekei bujdosni játszottak. A szőlőcsősz csősz megglátta őket és el akarta zavar-ni a játszódozó gyerekeket és rájuk szólt. A hatás kedvéért a csősz felemelte fegyverét, hogy riasztó lövést adjon le. A fegyver el-sült és a riadtan szaladó gyerekek közül egy tíz éves kislánykát megsebesített. A szeren-csétlen kislánynak a hátába furódott egy sör-rét és azonnal beszálították a nagyszalontai köz-kórházba, ahol nyomban megoperálták. A gyors orvosi beavatkozás következtében a gyermek túl van a veszélyen. Természetesen a szőlőcsősz ellen a rendőrség gondatlanság-ból okozott súlyos testi sértés címén meg-in-dította az eljárást.

— Csikmegyei hírek. Csikszederéről jelen-tik: Esan Anna 18 éves gyimesi leány tehe-nüknek szénát akart adni. Létrán a szénaka-zalra igyekezett. Szénanyalábólás közben meg-csuszott és fejfel a földre esett. Mire hozzá-tartozói a szerencsétlenséget felfedezték, ha-lott volt. — A gyergyóalfalusi bombaper a tettesek súlyos ítéletével nem fejeződött be. Ambrus Lajos, Pál Dénes és Barabás János dr. a nagyenyedi fegyházban töltött bünteté-süket, miközben özveggy dr. Ávéd Jánosné, az áldozat özvegye félmillió lejes keresetet nyújtott be ellenük. A polgári per kizárólag dr. Barabás ellen irányul, mert a másik két el-ítéltnék nincs vgayona. — Az egyik kolozs-vári filmkölcsönző vállalat a csikszederai „Astra” mozgó címére vaskazettába csomagol-va, vasuton küldte a „Tarzan” című filmet. A filmtekercs este kilenc órakor szabálysze-rűen meg is érkezett a csikszederai állomásra,

Dr. Imas M. Róza

a kolozsvári egyetem volt tanársegéde. Páris-ban specializált orvos, gyermekorvos, belgyógyász és nőgyógyász rendelőjét

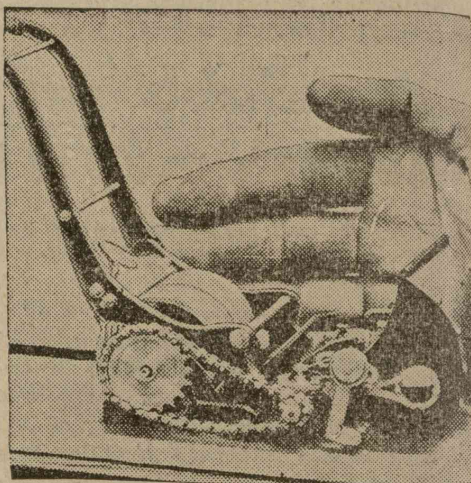
Bulev. Domniței 15 szám alá

(Strada Științei sarok) helyezte át.

Rendel d. e. 8-10-ig és d. u. 3-6-ig

serolódjék bele a neves író könnyű élményei sorában. Ezért megáll a szerelem küszöbe előtt, nem lépi át: fehéren az írótól írtetlenül meg-ol az életéből, a Szajna örvénylő habjai köz- A könyv a Nova 2 pengős sorozatában, díszes kötésben jelent meg. Kapható a Brassói Lapok könyvosztályában, Brassó, Kapu-utca 56-58. szám alatt, az udvarban.

PAZSITNYIRO-GÉP

üzemképes modellje a londoni gépkiallításról. Az arasznyi gépecskét, üres órá-ban egy 63 éves pénzbeszedő készítette.

— Elhalasztották a marosvásárhelyi árvászeki családok táblai tárgyalását. Tudósítónk jelenti: Emlékeztet meg a maros-vásárhelyi árvászeki panama, melyet dr. Moldován Pál szászrégeni ügyvéd, Cse-bu Péter és Manuca Teofil árvászeki tisztviselők követtek el. Módszerük az volt, hogy Moldován dr. hamis ügyvéd meghatalmazást készített, ennek segit-ségével felvették az eltűnt vagy meghall-árvák pénzét. A törvényszék Moldovánt 3 évi, a másik két vádlottat 5-5 évi börtönrre ítélte. Az elítéltek letartóztatás-ban maradtak. A keddi táblai tárgya-lást, amely másodfokon foglalkozott vol-na az ügygel, elhalasztották, mert a ta-nuk nagyrésze nem jelent meg. Moldo-van dr. a fogságban elhatalmasodott tü-dőbájára hivatkozva, kérte szabadlábra-helyezését, amit a törvényszék el is ren-delt.

Másfél milliárd svéd koronát követelnek a hitelezők a csődbe jutott Kreuger-koncernen

Stockholm, szeptember 19.

Amint a párisi Temps tudóstója jelenti, a Kreuger-koncern hitelezői részére adott igénylési határidő most lejárt. Eddig nem kevesebb mint másfélmilliárd soéd korona követelést jelentettek be a csőd-bizottságnál, amely felkérte a kor-mányt, hogy hosszabbítsa meg a hatá-ridőt.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy a szélhámos Kreuger számos hitelezője még nem állt elő igényével.

Másodszor virágzanak a gyümölcsfák Sorocában

Soroca, szeptember 19

Besszarábiában a hosszantartó szép idő és könnyű esők következtében sok helyt másodszor virágoznak a gyümölcs-fák. A sorocai gyümölcskiallításon egy sorocai gazdálkodó cseresznyét mutatott be, amely már másodszor termett az idén.

Hogyan éljen a gyomor és bélbajos ember?

Írta: Dr. Lukács Pál főorvos.

Gyakorlati tanácsok gyomor- és bélbetegsé-gekben szenvedők részére. Ár 78.— lei.

Kapható a Brassói Lapok Könyvosztályában

LÁTOGATÁS A GYÁSZBABORULT LÁZÁR-KURIÁBAN

Egy 74 éves matróna és egy ötéves kislányka
a háboru kései veszteséglistáján

Hogyan folyt le a máragyulafalvai rettenetes sorstragédia

Máragyulafalva, szeptember 19.

A dombtetőn, a kis falusi templom tornyában kísértetiesen szól a lélekharang. A látóhatárt köröskörül elzárják az ormótlan máramarosi hegyek. Csak sejteti lehet, hogy ott túl a hegycsúcsokon, nem is olyan nagyon messze van a galíciai határ, ahol egymás mögé sorakoznak az elhagyott hadállások és a nyom nélkül maradt tömegsírok.

Az orosz front volt ott ezerkilencszáz-tizenötben.

Galícia felől, ahol a halál aratott, érezni a korai őszi szellőlehelését.

A máragyulafalvai templom lélekharangja pedig szüntelenül zokog.

A halottakért, akik elköltöztek és az ittmaradtak fájdalmáért.

Száz évvel ezelőtt épült zsindegyházzal fedett falusi ház a Lázár kuria. A latinfelirású mestergerenda fölött könyvek sorakoznak: a szent biblia és az újtestamentum. Minden érintetlenül, úgy a hogy azt száz évvel ezelőtt odatették.

A Lázár-fiúk kastélyt akartak építeni özvegy édesanyjuknak a régi falusi ház helyére. Tágas szobákkal, redőnyös ablakokkal.

A tradíció, a nemesi ősök tisztelete azonban nem engedte a régi kuriát, az egyik legrégibb máramarosi család rezidenciáját, amely egy elmúlt század nyugalomát és békességét őrizte meg falai között.

És ebbe a békébe és nyugalomba vá-

ratlanul beköltözött a téboly. Talán a galíciai határról errefelé húzódozó szellő hozta magával és talán ugyanaz az örület volt ez, amely ezerkilencszáz-tizenötben egymás véreire szomjaztatott embereket, akik azelőtt soha nem találkoztak.

Husz évvel később, a tarnopoli ütközet évfordulóján Lázár Sándor hadirokkant földbirtokos Máragyulafalván megragadta az aratókaszát, amellyel addig csak a buzatáblákon vágta a rendeket és egyetlen csapással szétvágta az édesanyját.

A világháború veszteséglistáján Lázár Sándor nem szerepelt. Csak a félszemét és négy kezűjűt áldozták fel a világ legvéresebb vágóhídján és egy gránátlegnyomással az agyában meguszta az egészét.

A pusztá életét, azt hazahozhatta.

De nem hozta haza. Lázár Sándor csak evett és aludt idehaza; az életét ő is forton hagyta. Az élete kint maradt, valahol Volhíniában a lövészárkok vértócsaiban, a tüzéségi záraküzben, szuronyrohamok rémségeiben.

Százsor, ezerszer élte végig a borzalmakat. A csendes gyümölcsöskert magányában világosan hallotta a srápnellek süvítését, a gránátok idegtépő morgását és a gépfegyverek eszelős kelepelését.

Ilyenkor, mint valami csodálatos narokikumot, a pusztulást szomjazta. Érezni akarta a halál gyilkos lehelését.

Szénakazalokat gyújtogatott és kerit-

téseket döntött ki.

A faluban az emberek vigyáztak minden lépésére, hogy valami bajt ne csináljon.

Az embereket nem bántotta. Nem nyult hozzájuk, csak gyűlölte őket és talán kicsit félt is tőlük.

Csak egy valaki volt, akit nem gyűlölt, akit imádott: az édesanyja.

Gyógyult, de jó lesz vigyázni

Az elmeorvosintézetben, amelynek nyolcszor volt lakója, azt mondták, hogy már gyógyult, de azért jó lesz vigyázni rá.

Ez két évvel ezelőtt volt és tényleg, Lázár Sándor mintha azóta megnyugodott volna.

Turta a földet, foglalatoskodott a gazdaság körül és az ebédnél meg a vacsoránál, amikor az édesanyjával találkozott, mintha elborult tekintete is felvidult volna.

Egy hét óta megint zavaros lett a nézése és a szemei olyan megtörték voltak, mint amikor a frontról jött haza. Az öccse, dr. Lázár László egy reggel be is ment Szigetre, hogy kihozza magával dr. Ilea Lászlót, az elmeorvos főorvosát.

Amikor elment, Sándor bátyja nyugodtan üldögélt a szobájában. A faluban minden csendes volt, az emberek kora reggel óta kint dolgoztak a mezőn, az őszi nap pedig pazarolva ontotta sugarait az ázurkék égboltra.

Hogyan folyt le a szörnyűség

Azután egyszerre elborult a világ. Lázár Sándor valami iszonyatos nyomást érzett az agyában. A gránát szelét érezte megbombolt idegei között: Háboru van... megint háboru... öldöklés...

Feltépte az ajtót, kirohant és két kezével fogta a lüktető halántékát.

Rednik Sándor gazdálkodó 5 éves kislánya, aki Lázárékhöz jött valamiért, futva menekült előle a szomszéd udvarba.

A kerítés mellett érte utól, elkapta a lábánál fogva és teljes erővel hozzávágta az udvaron álló szénásszekérhez. — Sándorkám, az Istenért, mit csinálsz — rohant utána kezeit tördelve édesanyja, a hetvennégy éves özvegy Lázár Andorné.

Sándor nem felelt. Csak nézte a földön vérben fetregő kisleányt. Azután megakadt a tekintete egy élesre fent kasszán, amely a szénásszekérhez volt támasztva.

Két kézzel kapott utána és magasan a levegőbe emelte, amikor már ott állott előtte az édesanyja.

— Tedd le, Sándorkám a kaszá, még valami bolondot csinálsz.

De Lázár Sándor ezt már nem hallotta. Az agysejtjei között megint robbant a gránát és teljes erővel suhintott egyet a magasra emelt kaszával.

Dereken érte a kasza és valósággal kettészelte a még mindig büszke járásu, egyenes tartású matrónát.

Lázár Sándor eszelősen felkacagott. Még egyszer rásujsított a kaszával az anyja fejére, azután az eszméletlenül fetregő kislány felé szurt. Egyszer... kétszer... háromszor... A gyermek nem mozdult.

Lázár Sándor a hajánál fogva kapta fel és rádobta az édesanyja élettelen tetemére.

Ma mindenki megdöglik...

— Igy ni — ordította rekedten — csak csókolózzatok szépen, mert ma ugyanis mindenki megdöglik, aki az utamba kerül.

Mintha csak ő volna a kaszás. Halál, úgy rohant ki az utcára. Az emberek, akik ekkor már összesereglettek a mezőről, futva menekültek előle. Senki sem mert megközelíteni, pedig összegyűltek vagy háromszáz. A fegyveres csendőrök is csak a kerítés mögül nézték, a mint fékezettten berohant a házba és tört, zúzott. Azután megint ki, a gazdasági udvarba és a kezében még mindig ott szorongatta a halálhozó kaszát.

A kedvenc lovát három darabba szelte, megsebesítette az istállóba kötött birkát és fiatal gyümölcsfákat ráncigált ki tövestől a földből.

Csak akkor, amikor messzire elhajította a kaszát is, merészkedett a közelébe a falu legerősebb legénye, Fehér Juon.

Több mint félórát tartott a szörnyű birkózás. A Téboly és a Józanság vívtak itt küzdelmet egymással.

A Józanság győzött és Lázár Sándort megláncolva vette két fegyveres csendőr őrizetbe.

Béke a temetőben

Kint a temetőben a frissen hantolt sírnál, ahová elhozta részvétét mindenki, a ki Máramarosban számít, találkozott két családdal.

Lázárék és a Mihályiak.

Egész Marosmegye sorsára döntő befolyása van ennek a két családnak. Ők váltogatják egymást a hatalmon: egyszer Lázárék, egyszer a Mihályiak.

Amint a politika fordul.

Rokonok kötelek is fűzi egymáshoz a két család tagját, mégis régen nem találkoztak.

Most hosszú idő után megtalálták egymást a máragyulafalvai temető néma csendjében.

Dr. Mihályi könnyes szemmel nyujtotta kezét az anyját sirató fiú felé.

— Légy erős, Illés, hogy elbirjad a súlyos csapást.

— Köszönöm Péter az őszinte részvétet.

Bent a halottasház asztalán halomszámra állanak a részvétárviratok. Küldötték a barátok és küldötték az ellenfelek.

Két távirat fekszik egymás mellett.

— Hü fegyvertársamnak mélységes bánatában: Manin.

— Frate Iliének, osztotva fájdalomban, Vajda.

A sötét éjszakában csak a vendégsegregre várakozó autóbussz reflektora világít kísértetiesen. A halottasházban tort ülnek a gyászolók.

Őt fia volt az özvegy Lázárnénak. A legidősebb, Lőrinc, Olaszországban, ahol teológiai tanult, öngyilkos lett. Az utánakövetkező leérettségizett és hazajött a szülői házhoz. Egy reggel azután kiment a rétre, ahol szénát gyűjtöttek a napszámosok. Eltűnt. Soha senki nem látta azóta.

Illés és László azok itt siratják az édesanyjukat.

Sándor, az Szigeten van, párnás falak közé zárva, hogy soha többé kárt ne tehessen senkiben.

Ő azt sem tudja, hogy meghalt az anyja.

Ő ölte meg.

A halotti tor még tart bent a házban, amelynek ablakait meg-megrázza a hűvös őszi szellő.

A lengyel határ felől fúj a szél, ahová nem lehet innen Gyulafalváról ellátni és ahol jeltelen tömegsírokban alussza örök álmát a világháború többi, sokezer áldozata.

Kelen György

Kasszával együtt vitték el a pénzt
a betörők

Csikszereda, szeptember 19.

Nagykászon községébe ajtaját ismeretlen tettesek éjjel feltörték, behatoltak az épületbe és a község többmázsás pénzszerényét teljes egészében elvitték.

A súlyos pénzszerény ellopásához legalább hét emberre volt szükség és így a nyomozás első pillanatában megállapították a csendőrség, hogy jól szervezett banda tervszerűen a község pénzére pályázott. A betörők elszámították magukat, mert a lopást megelőző napon 50 ezer lej állami

adóba befolyt összeget a csikszentmártoni adóhivatalhoz szállították be és így a jölkieselt betörés pillanatában csupán kétezer lej volt a község pénztárában.

Ilyen körülmények között a betörők tekintettel a számukra — a rendes nap számnál alig kerestek többet.

Feltűnő, hogy a bevezetett és nagy erővel folyó csendőrségi nyomozás során a hatalmas pénzszerény nyomát, melyet mégsem lehet gombostűként eltüntetni, nem leltek.

0.08 m/m.

BOROTVAPENGE

EGYEDÁRUSÍTÓ:

E. MALAMUD Bukarest, Str. Udricani 12

Kis Közgazdasági Hírek

A román telefontársaság a fontosabb vasúti állomásokon nyilvános távbeszélő állomásokat rendezett be. A román telefontársaság az államvasutak vezérigazgatóságával egyetértésben az alább felsorolt erdélyi vasúti állomásokon nyilvános távbeszélő állomásokat rendezett be helyi és interurbán beszélgetések céljára: Brassó, Sepsiszentgyörgy, Fogaras, Segesvár, Kiskapus, Nagyszeben, Gyergyószentmiklós, Marosvásárhely, Kolozsvár, Nagykároly, Szatmár, Nagyvárad, Székelykocsárd, Szászrégen, Tövis, Karánsebes, Lugos, Oravica és Arad. A nyilvános távbeszélő állomásokat amelyek részben automatikusak, egyelőre háromhavi próbaidőre szelrelték fel, ha a gyakorlat igazolni fogja szükségességüket, állandósítani fogják.

Mezőgazdasági csomagok díjazása. Az államvasutak vezérigazgatósága elrendelte, hogy a vasúti állomások az úgynevezett „mezőgazdasági csomagokat” belföldi forgalomban, tekintet nélkül a távolságra, 30 kg-ig 25 lej, 60 kg-ig 50 lej szállítási díj ellenében felvegyék. A mezőgazdasági csomagok élelmiszereket, mint: hús, szárnyas, bány, malac, zöldség, gyümölcs, tej, sajt és ásványvíz tartalmazhatnak.

Új vámhivatal. A pénzügyminisztérium intézkedésére Medgyesen vámhivatalt rendeztek be a nagygyűllőmegyei külföldi áruszállítványok elvámolása céljából.

Ipari só vasúti díjazása. Ipari célokat szolgáltató sószállítványokat szeptember hó 15-től kezdve a VIII. számú általános tarifa szerint fogják díjazni.

Friss gyümölcs vasúti szállítása. A CFR vezérigazgatóságának legújabb rendelete értelmében friss gyümölcsöt tartalmazó csomagok, ha a földművelésügyi minisztérium által előírt dobozokba vannak csomagolva, 50 százalékos szállítási díjmérsékletben részesülnek, ha pedig nem az előírás szerinti dobozokban kerülnek feladásra, ötven százalékos pótdíjjal terhelendők. A mintadobozok minden vasúti állomáson megtekinthetők.

Miként értelmezendő a beérkezett áruszállítványok fekbérmentessége. Minthogy egyes vasúti állomások tévesen értelmezik a fekbérmentességre vonatkozó tarifális rendelkezéseket, a CFR vezérigazgatósága a következő körrendeletet adta ki: A beérkezett áruküldemények fekbérmentes határideje az áru értesítésének pillanatától kezdődik és tart másodnapig, az értesített és át nem vett áruk tehát csak harmadnaptól kezdve terhelendők fekbérrel.

Silány a székelyhídi szőlőtermés. Székelyhídról jelentik: Minthogy ebben az évben a tavasz korábban köszöntött be, az érmelléken a szüret október közepe helyett már a napokban megkezdődött. Ilyen korai szüretre mostanában nem is volt példa. A korai szüret azonban csalódást hozott a gazdáknak, mert a minőség nem elsőrendű és a szőlő mennyisége is csekély.

Erdős Imre Pál

Tizenhét éves, ragyogóan tehetséges fiatalember tárlata nyílt meg pár nappal ezelőtt a nagyváradai ujságíróklubban.

Nyolcvan képet állított ki Erdős Imre Pál, mindegyik más tónusban, más finomságban, rajzkészségben dicséri fiatal mesterét. Foujítát, Molnár c. Pált vélik felfedezni benne kritikusai, holott az ilyen hasonlatokra semmi szükség nincs. Erdős Imre Pál képei kitisztultak, dacára fiatal éveinek, kitisztultak, őszinték és nincs köztük más művész vonalához.

Ezek az álomszerűen finom vonalak csak egy őszinte ember alkotásai lehetnek és azok, akiket zavar Erdős Imre Pál fiatal életkora, legyenek tisztában azzal, hogy a művész életévé legalább duplán számít. A művész belső lelkivilága hamarabb érik, hamarabb fejlődik, lát és alkot.

Erdős Imre Pált különben nem kellett felfedezni. Őt már felfedezte Nagyványa és utána Budapest. Utja most Párisnak tart. Néhány év és Erdős Imre Pál neve már a befutott művészek között lesz biztosan.

Váradai sarok

Az erőszakos römjátékost egy szomszéd asztalnál ülve figyeltem meg.

Magas, fekete ember, hatalmas bajusz-szal, szigorú tekintettel, huszonötöt rak ki az asztalra. Ez természetesen nem elég. Ő ezt nagyon jól tudja. De azért kirakja a huszonötöt és villanó szemekkel néz a partnerekre.

— Meg van az ötven? — kérdi dörgő hangon, szuggeráló tekintettel és senki sem mer megszólalni a partnerek közül.

Kaufmannal, a klub segédportásával történt. Egy mérnök a kalapját kérte a ruhatárból. Kaufmann elővesz egy kalapot és kérdőleg néz a mérnökre. — A magáé ez a kalap?

A mérnök indignálódva válaszol. — Kérem, ne mondja nekem, hogy maga, én önt mindig Kaufmann urnak szolítom, én önnek mérnök ur vagyok. . .

Mire Kaufmann nyugodtan megjegyzi: Tessék csak engem is nyugodtan egyszerűen Kaufmannnak szolítani. . .

Divatöltöny

mérték után, garantál elsőrendű gypjuszövetből, külföldi hozzávalóval havi 400 lei részletre

Lei: 2600

A szabómunkát

Weisz E. Zsigmond
végzi.

Vevőinknek összes ruháit mindenkori ingyen vasaljuk és azokért házhoz küldünk.

INCASSO BANK R.T.
ruhaosztálya,

Nagyvárad, Str. Rimanóczy 2.
Telefon: 501.

Heil Hitler!

Hitlerék átírtak Nagyváradra

Véglegesen megfosztották berlini magántulajdonaitól a nagyváradiaikat

Tíz esztendővel ezelőtt, ama emlékeztető inflációs időben, amikor Németországban egy kifli tízmillió márkába került, sokan a váradiaik közül, kihasználva a jó konjunkturát, jó valutáért halatlanul olcsó áron, óriási értékeket vásároltak össze.

Megindult az ingatlanvásárlás és még a mi szegény lejünk is olyan értéket képviselt Berlinben, hogy párezer lejért ingatlanokat lehetett vásárolni.

Azonnal megindult a hajsz. Akinek nélkülözhető pénze volt, azonnal kivitte Berlinbe. Elegánsan kiruházkodott, ragyogóan élt és a megmaradt pénzből, mielőtt hazautazott, még egy házat is vett Berlinben.

A berlini háztulajdonosság azonban nem tartott sokáig, hogy úgy mondjuk, képlet volt csupán. Képlet a szó szoros értelmében, tudniillik a boldog és újdonsült háztulajdonos nyomban lefényképezte palotáját és ismerőseinek mutogatta itthon. Reális jövedelmet azonban az ingatlan nem igen hajtott, mert a németek, ahogy felocsudtak az inflációs lázból, azonnal olyanértelmű rendeleteket hoztak, hogy a házbérlőjévélem külföldre ki nem vihető.

Volt egy eset, amikor egy váradia háztulajdonos azzal a kéréssel fordult a berlini városi tanácshoz, engedjék meg, hogy házában a liftet leszereltesse és eladja, az ingatlant otthagyja különben érintetlenül. A berlini városi tanács rövid tanácskozás után visszautasította a kérést.

A fotográfált és a telekkönyvi bejegyzést azonban nem vehették el és így, ha más nem, legalább az illúzió megmaradt. Most azután ennek is vége.

Hitlerék nem sokat tettekötírázva, az ingatlanokat egyszerűen birtokba vették. Hiszen, amikor kell, ők szocialisták, sőt kommunisták is és így a házakat elkomunizálták. Bizonyos formalitásokat azonban betartanak. A telekkönyvből ugyanis mégsem lehet egyszerűen kirádirózni az előjegyzett tulajdonjogot és ezért átírtak váradra. Az utóbbi napokban igen sok váradia „ház- és palotatulajdonos” kapott kampóskeresztes jellel ellátott levelet a következő tartalommal:

X. Y. (de nem ur, csak X. Y.)

Nagyvárad.

Önnök a berlini ennyi és ennyi számú telekjegyzőkönyvbe felvett ingatlanon tulajdonjoga van előjegyezve.

Mint hogy ezen ingatlant egyesületünk (különböző hazafias egyesületek nevében mennek szét ezek a levelek) amugy is birtokába vette, felkérjük, szíveskedjék egy ottani közjegyzőnél nyilatkozatot kiállítani, mely szerint ön beleegyezik abba, hogy tulajdonjoga töröltesse. Ezen nyilatkozattal felmerült költségeit megtérítjük.

Heil Hitler és aláírás.

Érdekes a levél, már csak abból a szempontból is, miképpen akarnak legalizálni a törvényes keret adni Hitlerék egy jogtalan eljárásnak.

Érdekes, hogy legalább a közjegyzői költséget megtérítik s nem azzal állanak elő, hogy addig pedig, amíg Váradról a törles meg nem érkezik, a berlini rokonokat vagy ismerőseiket beszállítják a koncentrációs táborba.

A konjunkturán szerzett tulajdonbavétel pedig talán éppen Hitleréknek van legkevesebb joguk háborogni, utóvégre a végtelen szeszélyét és a pillanatok fejvesztett kihasználását nekik is respektálni kellene, már csak azért is, mert őket is ugyancsak hasonló eszközök juttatták uralomra.

Csak játék

A játék neve: Dobjuk be a köztudatba.

Például dobjuk be a köztudatba, hogy X ur jóban van Y-néval.

A játékot ketten játsszák, de játszhatják hárman, négyen is. A szabály csak az, hogy ahány játékos van, annyi van kötelezve arra, hogy a köztudatba bedobott elképzelést tovább adják, naponta annyinak, amennyinek csak lehet. Pár nap alatt azután X-né és Y-né belekerültek egy áramlatba. Az áramlat, természetesen nem szűnik, hanem néhány nap alatt megnő, kiterjed, felszépül, kibontakozik.

Két nap múlva már akad, aki együtt látta X urat Y-néval egy sötét mellékutcában, bizalmasan egymásba karolva, három nap múlva az eset már egészen természetes és hat nap múlva, mikor X ur és Y-né már teljesen elkészült társas-

A játék neve: Dobjuk be a köztudatba

dalmi szempontból, akkor már mindenki unja a dolgot és új áldozattal kezdődik meg újból a játék.

A játék azért is érdekes, mert minden morális alapot nélkülöz és azért kellemes, mert mindig ki lehet vele törni valakinek a nyakát.

A játékhöz nem kell pénz, sem tudás, sem befektetés.

Csak játszani kell.

Akinek kitörik a nyaka a játék következtében, az nem játszik tovább.

Szórakoztató és nem kerül semmibe, legföljebb egy másik ember életébe. Embert viszont rengeteg van Váradon.

Játék. Felnőttek játsszák. Vacsora után. Klubban, kávéházban, de lehet utcán is, séta közben. Azt mondják, nagyon szórakoztató.

Látlak!

Falusi szokás. Egy kicsit régi, de nagyon bevált.

Az éjjeliőr minden órában felmegy a toronyba, kinyitja a torony ablakát, azután az alvó falu fölött elkiáltja magát néhányszor: Tolvaj! Látlak!

Az éjjeliőr természetesen a koromsötétben semmit sem lát, de a tolvaj, aki esetleg éppen ekkor készül bemászni valakinek az ablakán, vagy kerítésén, megijed, a lélegzete eláll és hanyathomlok menekül.

És most ezen a parasztpszichológián elindulva, mint hirlék, a váradia klubok tornyokat fognak elhelyezni a helyiségek közepére. A tornyok ablakaitól azután a boyok felváltva fogják elkiáltani: Tolvaj! Látlak!

A klubokban ugyanis annyira elszaporodtak az újságtolvajok, hogy másképpen már nem lehet védekezni ellenük.

Az újságtolvajok a legraffináltabb

Falusi szokás. Egy kicsit régi, de nagyon bevált

trükkökkel dolgoznak. Például maguk elé tartva az újságot, egyszerre csak jobbkézük eltűnik, majd pár pillanat múlva újra megjelenik. Ilyenkor a balkez rendszert tudta, mit csinált a jobb. Tudja, hogy a jobb éppen egy újságoldalt lopott ki, avagy egy egész magazint rejtett a belső zsebbe. Nem érdektelen megjegyezni egy hölgynek a megjegyzését, aki olyan felkészülten jön a klubba, mintha csatába indulna, merészen. Retiküljében ollók és borotvák egész kis serege lapul, amelyik azután a kellő pillanatban egy-egy divatlap olvasása közben sietve előkerül.

A falusi torony-rendszer valószínűleg meghozza a változást.

Már látjuk is magunk előtt, amint egy-egy boy harsány torony-figyelmeztetésére ollók és beretvák és kések serege hull le a földre a megijesztett és rajtakapott klubtag kezéből.

ADORJÁN BANDI

Ő a gazdag fiú. Csak éppen abban különbözik ettől a típustól, hogy sohasem élte a gazdag fiú életét.

Négy osztályt jártunk együtt. Azután, hogy egy nap bezárták a premontrai gimnázium kapuját, szétváltak az utjaik.

Jó néhány év után a Duna-korzón találkoztam vele. Odaát Buda ragyogott és a hegyoldalon égő lámpák égtek, mint a csillagok. Hajnalig beszélgettünk. Másnap meglátogattam. Egy kis szobában lakott. Komponált és közben tanult. Megértettem hangjában a rezignációt, amivel odafenn Pesten egyedül élt, megértettem, miért ment el Váradról.

Várad a vidéki város, ahol Adorján András, mindig a gazdag Adorján Emil fia maradt. Ettől akart elszakadni. Nem a családtól, hanem attól a légkörtől, ahol képtelen volt függetlenül fellépni, kép-

telen volt Adorján András lenni, amit pedig olyan nagyon akart.

A gazdag ember sohasem tartozott a szimpatikus emberek közé. A gyűlölet mindig őt ostromolta. A gazdagot nem türik. Ha mindene megvan, legalább ne szeressék, véli a robotjában agyonhajszolt ember és ezzel vigasztalja magát szegénységében.

Azonban itt most függetleníteni kell magát, úgy érzem, mindenkinél, mert ostoba dolog megtámadni valakit azért, mert gazdag, vagy nem örülni, nem elismerni valakinek az adottságát, képességét, tehetségét azért mert több pénzzel látta el a véletlen, mint a másikat.

És Adorján Bandi elszakadt az otthon függőségétől s attól a folyton üldözö mondatától, hogy a gazdag Adorján fia.

Adorján Andrást doktorrá avatták a

Popperné Ziszovits Lenke

5 éven át Románia teniszbajnoka, 3 éven keresztül képviselte az ország színeit Athénben a Balkán-olimpiáson, amelyeken a görög, jugoszláv, török, bolgár bajnoknok felett aratott győzelmekkel biztosította a román tenisz hegemoniáját a Balkánon. 1931-ben megnyerte Magyarországot egyes páros bajnokságát és számos külföldi versenyen nyert első helyezést, így: Genfben, Annecyban, Semmering, Tátra, Balaton, Sárospatak, Mátó, Konstantinápoly, legutóbb pedig a bulgáriai Várnában képviselte sikerrel az ország színeit. A belföldi versenyeket minden alkalommal részt vett és ezeket az 5 évi tenisz-karrierje alatt 200 tisztelt díjat nyert. 1933-ban királyi kitüntetéssel test kapott.

GÁBOR ISTVÁN RIPIORTJA:

LÁTOGATÁS

A TIZHÓNAPOS

Csunya összehasonlítás
egy elhagyott bölcsőnél

ZSÓFIÁNÁL

Nagyvárad, szeptember 19.

Bátori Istvánné felvitték a rendőrségre, mert betört, hogy tizhónapos kislányának, Zsófiának, ennivalót adhasson. Burdach: Physiologie als Erfahrungswissenschaft című munkájában bőségesen tárgyalja mindazt a védekezést, vonzalmat és szeretetet, amivel állatok védik kölykeiket, élelmet szereznek számukra és végső erőfeszítésükkel gondoskodnak életbenmaradásukról. Burdach ezt a harcot természetnek, jogosnak és okosnak ismeri el. Vadkacsák, hangos lármával repülnek a közeledő vadász lába elé, hogy a figyelmet fiókáikról eltereljék és magukra fordítsák. Fecskek égő házakra repülnek, hogy kicsinyeiket megmentessék, velük együtt elpusztuljanak. Egy hangyát keresztben kettémetszettek és látták, hogy első fele még bábjaikat helyezte biztonságba.

Az állatok jogos és okos ivadékvédelméről, nem egy kötet jelent meg már. De nem találok semerre az ember jogos ivadékvédelméről szóló köteteket. Nem látom semerre könyvjegyzékek ismertetésében az ember védelmét és borzalmas harcát, amit olykor ivadékat védve, az élettel folytat.

A rendőri híradás rövid: A rendőrség ma letartóztatta Bátori Istvánné, mert egy idegen ház nyitott ajtaján besurrant és onnan néhány értéktárgyat ellopott. Kihallgatása sorá Bátori Istvánné elmondta, hogy férje nyolc hónapja börtönben ül rablásért. Azóta nincs pénz a háznál. Ő maga munka nélkül van. A nyomort és a nélkülözést nem bírta tovább. Lopott, mert tíz hónapos kislányának ennivalót akart adni.

Kihallgatás után a rendőrség elengedte Bátori Istvánné, a vizsgálat azonban megindult ellene.

Bátori Istvánné tehát betört, hogy enni adhasson a gyerekeinek. A végső elkeseredés pillanatában elvetett törvényt és rendet. Csak az ösztöne hajtotta. Az ivadékfenntartás az ivadékvédelem ösztöne, mint a vadkacsát, a fecskét vagy a hangyát.

De tul a rendőri híren érdekel Bátori Istvánné és tizhónapos kislányának az élete. Ez a mai élet, amikor az apa már nyolc hónapja börtönben ül, tehát körülbelül attól a pillanattól kezdve, mióta a kis Zsófia megszületett.

Künn, messze a periférián, csak hosszas keresés után találom rá a házra.

Délután hat óra. Az ajtó betámasztva, kopogok. Senki sem válaszol. Belököm az ajtót, a szoba, mondhatni, teljesen üres. Senki nincs itthon. Az ablak, mint egy harminc centi széles és ugyanolyan magas. A pókhaló erősen beszőtte. Rég lebetetett nyitva. Körülnézek a félhomályban, csak lassan tűnnek elő a tárgyak, az a néhány tárgy, ami a szoba butorzatát képezi.

Találkozás Bátori Zsófiával

A kályha mellett letakarva rongyokkal valami faállvány. Mintha mozogna. Kutya vagy macska szorulhatott meg benne. Közelebb megyek és feldobom a rongyot. Valami mozdul. Megrettenek. De ebben a pillanatban már felkapaszkodik felém egy kéz. Megdöbbenne állok. Ez a fatákolmány egy bölcső és benne felnyitva szemeit, egy emberi test tűnik elő. Egy csecsemő teste. Nagy feketé szemeivel rám bámul. Így ismerkedem meg Bátori Zsófiával. . .

Kimegyek az udvarra és kiáltozni kezdek: — Hé, valaki. . . senki sincs. Egy macska nyávog át előttem sietve, azután felkapaszkodik az alacsony háztetőre és elfekszik az őszi napsugarban.

Visszamegyek a szobába és nézem Bátori Zsófiát. Egy életet nézek, amelyik így indul el a periférián, tizhónapos korában, egyedül, elhagyatva, néhány piszkos, egészségtelen ronggyal letakarva.

Közben telik az idő, de senki sem jön erre. Tizhónapos Zsófiával bármi történhetne e pillanatban. Sirhatna, nevetne, megfulladhatna, senki se látna meg, senki sem segítene rajta.

A szobában csönd van, a sarokban egy kis faszamolyra ülök és várok, hátha hazajön Bátori Istvánné. Közben körülnézek. A padló földes, a szoba tőle nyirkos, hideg. Hogy élnek ezek? Miből élnek ezek? Miből élnek, miből főznek, mit esznek, ki segíti őket, ki ad számukra munkát? Itt most belezuhanva véletlenül egy család életébe, három ember messzi világába, tele vagyok ezerféle problémával, kérdéssel.

Milyen szakmában, milyen pályán dolgozott Bátori István? Mi volt a keresete, órábéré? Mikor lett munkanélküli s mikor jött haza először a kis udvari lakásba azzal, hogy már nem bírja tovább? Mik voltak lelkének első inuitói, amelyek betörni küldték, mert éhes volt itt-lion a család? Kié ez a ház, amiben Bátori Istvánék laknak, kinek fizetnek házbért, ha fizetnek és meddig tűrik még őket a sötét udvari lyukban?

Fel és alá sétálok a szobában, miközben a kis Zsófia kérdő szemekkel bámul utánam és követi lépteimet. Megállok a bölcsője előtt és nézem kis életét, nézem rózsaszínű kezét és a szőke pelyheket a fején s azután spontán csak a tiszta ész felháborodását és logikáját követve, félhangosan megkérdelem: — Hát miért?

Miért?

A hang bejárja a szobát s szinte forradalom ebben a nagy csendben. E pillanatban nem értek semmi társadalmi akciót, segélyző egyesületeket, csupa hazugságnak folyik ez most itt össze előttem a nyomor megdöbben zűrzavarában. Nem értek törvényt és társadalmi rendet, csak nézem Zsófiát, aki tíz hó-

napos és itt van odavetve, szinte kicsapva és kivetve minden emberi környezetből fabölcsőbe, néhány rongyba, mint valami régi bibliai gyermek, akinek kivetettsége és rongyokba burkolt bölcsője még egy új világ elindulását jelentheti.

És lassan minden kifárad bennem és elmerülök ebben a másik világban, a dolgok és az értelmek másik oldalán. Átkerültem a város másik partjára, ahol megálazottan és elkinzottan, szennyben és piszokban kinlódik két élet.

Bátori Istvánné, noha már estére jár, még nem jött haza. Odakiinn koldul egy utcasaroknál, a férje tíz hónapja börtönben ül, miközben Bátori Zsófia itt fekszik előttem és miközben a vizsgálat is megindult.

A vizsgálat megindult abban a másik ügyben is, ahol Bátori Istvánné kirabolt egy lakást, betört egy idegen házba. De mikor indul meg a vizsgálat ebben a másik ügyben, ahol Bátori Istvánék életébe törtek be, ahol Bátori Istvánék életét rabolták el, ahol a munkát lopták ki egy nap Bátori István kezéből.

A rendőrségi akta átkerül az ügyész-

ségre. A bürokrácia kék és piros ceruzával számokat ír majd a doszárra és azután egy nap elkövetkezik a tárgyalás.

Az elnök ur két másik ügy között elintézi Bátori Istvánék ügyét is gyorsan, ügyszerien és nem fog visszaanalizálni az évekre.

Egy másik csecsemő

És kiérve az utra, már fönn ragyognak mind a csillagok s a lámpák is fénylenek, őszi este. S most eszembe jut egy másik csecsemő, Fröhlich Juliánna, aki kilenc hónapos s akit a Színházi Életben s a Tolnai Világlapban láttam fényképezve tíz egynehány pózban. Akinek kelen-gyége a Váci-utcán betekig volt kiállítva s akinek egy alkalommal, amikor el-sirta magát, az anyja, Alpár Gitta szív-repesve szaladt a bölcsőjéhez és holdo-gan mesélté mindenkinek, hogy a kis Ju-liánna magas C-ben sirta el magát.

S most megint csak nem értem a vilá-got, az élet értelmét, itt a dolgok mé-lyén, ahova lekerültem az őszi estébe, ahol párhuzamba borult ez a két csecse-mő, Fröhlich Juliánna és Bátori Zsófia.

S amint már a hidra is felérek, az utca lármájába, autók és kocsik hangos vilá-gába, eszembe jut, vajjon hazaérkezett-e már Bátori Istvánné, vagy talán még mindig egyedül fekszik a bölcsőben Bá-tori Zsófia? Bátori Zsófia, aki ha el-sírja magát, csak magának sir és nincs senki a közelében, aki lekottázza, hogy milyen durban sirt, hogy milyen hangon magas C-t sirt-e a rongyok alatt a periférián. . .

Bukarestben megkezdődtek a clearing-tárgyalások Románia és Magyarország között

Bukarest, szeptember 19.

A magyar kereskedelmi delegáció kedden megjelent a külügyminisztériumban és megkezdte a tárgyalásokat a két ország közötti clearing-egyezmény megkötésére. A magyar megbízottak azt kérték, hogy

Románia szabadítsa fel a magyar-országi árut a behozatali korlátozás alól.

Kifejtették, hogy kívánságuk indokolt, mert Románia jóval több árut visz be Magyarországra, mint a magyar kereskedelem Romániába.

Csökken a vörhenyes megbetegedések száma

Az iskolákat a rendes időben nyitják meg

Bukarest, szeptember 19.

Bukarestben szokatlan erővel lépett fel a vörhenyjárvány. A megbetegedések száma jóval nagyobb, mint az előző években.

Szeptember elején 157 esetet jelentettek be, most hétfőn 211-re emelkedett a betegek száma.

Naponként átlag 10 új esetet jelentenek be a főorvosi hivatalban.

Bár a halálozási szám nem nagy, az egészségügyi hatóságoknak komoly gondot okoz a járvány terjedése. Tekintettel arra, hogy a megbetegedettek nagyobbrésze iskolás, felvetődött, hogy az iskolák megnyitását október elsejéig elhalasztják.

Legújabb jelentés szerint az iskolákat mégis megnyitják, mert a járvány terjedése csökkent.

LEGUJABB

SCHUSCHNIGG KANCELLAR

visszaérkezett Bécsbe. A hivatalos távirati irodának kijelentette, hogy genfi útja nagy eredményekkel járt. Az illetékes nemzetközi politikai tényezőkkel alkalma volt megbeszél-ni Ausztria függetlensége kérdését és fejlődésének minden külső beavatkozás nélkül tör-ténő biztosítását.

A LONDONI SAJTÓ

olasz háborús készülődésekről ír, melyek Atesszinia ellen irányulnak. A főparancsnok-ság állítólag nagy csapatösszevonásokat ren-delt el a Vörös-tenger környékén és a gyar-matokon.

A MADRIDI INFORMACIONE

szenzációs cikkben a szocialisták és a kom-munisták puccskísérletéről ír. Le akarták tartóztatni a kormány tagjait, akiket aztán kivégeztek volna. A kormány rajtaütésszerű-en elfogatta a zendülés fővezéreit.

VIZSGAZTATJÁK A MAGAS-RANGU ERDÉLYI RENDŐRTISZVISELŐKET

A kolozsvári Patria arról ír, hogy sok magasrangú erdélyi rendőrségi tisztviselőt, így Kolozsvárról dr. Medreát. Hatieganu Simont, dr. Olontat szeptember 20-ikára közigazgatási vizsgára rendelték Bu-ka-restbe. A nemzeti parasztpárt hivatalosa megjegyzi, hogy a vizsgára idézettek

nagy többségét — a nemzeti parasztpárti kormány nevezte ki.

BEFEJEZTÉK CIHOSKY TABOR-NOK KIHALLGATÁSAT

A Skoda-ügy parlamenti bizottsága kedd délelőtti folytatta Cihosky tábornok kihallgatását. A volt hadügyminiszter főleg technikai kérdésekben adott felvilágosításokat. Kihallgatása a déli órák-ban ért véget. Utána Rudeanu tábornok jelent meg a bizottság előtt, amelynek ülése az esti órákban is tart.

OKTÓBER ELSEJÉN KEZDŐDNEK AZ EGYETEMI BEIRATÁSOK

A közoktatásügyi minisztérium rendelete szerint, az egyetemeken a beiratások október elsején kezdődnek.

SZERDÁN HOZZAK NYILVÁNOS-SÁGRA AZ ŐSZI ÉRETTSÉGI BI-ZOTTSÁGOKAT

A közoktatásügyi minisztérium szerdán reg gel hozza nyilvánosságra az őszi érettségi vizsga bizottságainak összetételét.

A MINISZTERTANÁCS A HADGYA-KORLATOK ÜGYEBEN DÖNTÖTT

A minisztertanács az idej hadgyakorlatok előkészítésével kapcsolatban elhatározta,

hogy a lovak, igavonó állatok, járművek rek-virálása a hadsereg céljaira olyan alapon történik, hogy használati bért fizetnek a tu-lajdonosnak. A csapattestek beszállásolásá-ért azonban nem igényelhető ellenérték.

Bukarestben kibékölték.

Désen újból hajbakaptak Maniu és Vajda hivei

Dés, szeptember 19.

A nemzeti parasztpárt végrehajtó bi-zottságának határozata értelmében Szam-osmegyében tárgyalások indultak meg Vajda és Maniu hivei között egységes vá-lasztási lista felállítása érdekében. A bé-küldést különösen a vajdisták szorgalmaz-ták, Maniu hivei viszont arra az állás-pontra helyezkedtek, hogy előbb a régi megyei tanácsot kell visszahelyezni jogai-ba s csak akkor hajlandók Vajda hivei-vel a tárgyalásokat érdemben is megkez-deni.

Vajda vasárnap Désen nagy beszédet tartott, amelyben ismertette azokat a tár-gyalásokat, amelyeket a bukaresti végre-hajtóbizottsági ülésen folytatott a pártve-zérekkel a szamosmegyei ellentétek elsi-misítésére. Kijelentette, hogy a szamos-megyei szervezet a disszidensekkel szem-ben a legvégsőkig ment el és így szabad-kezet ad a megyei szervezetnek, hogy a választásokat előkészítse. Az ajánlatot ugyanis, hogy az egységes listára Maniu hivei tíz tagságot fognak felajánlani a hivatalos szervezetnek, a maguk részére huszat tartanak meg, a megyei tagozat élére pedig Vajda Sándorral szemben Micsa Liviuszt jelölik, a szervezet nem fogadhatja el.

Vajda ezután rátért a Maniu-gárdák kérdésére, amelyekkel, szerinte Maniu nem azonosította magát. Majd a Romania Noua támada és azokat, akik körülötte csoportosulnak. Ez a rágalmozó csoport — mondta — Szombatán gyűlést tartott, ahol támada a pártvezetőséget. Maniu ezért velük is megtagadta a közösséget.

Vajda dési beszédét Maniu hivei nyílt hadüzenetnek tekintik s bizonyára nem hagyják válasz nélkül az elhangzott su-lyos kijelentéseket.

A lej külföldön

Budapest 3.42—3.46. Berlin 24.88—24.92. Prága 17.87 és fél—18,17 és fél. London 495. Bécs 3.11—3.15.

Szovjethajó a Dunán

Bukarest, szeptember 19

Szeptember utolsó napjaiban fut be a Dunára az első Szovjethajó. A hajó, a mely a „Kim” nevet viseli, Amerikából jön és vasárut hoz Romániának

Sport

Labdarugás

Ami még vasárnap volt

SZINÉRVARALJA

Sztamari Törökvs—Seini 2:1 (1:0). Bajnoki. BRAD

Mica—Unirea Kolozsvár 8:0 (2:0).

MEDGYES

M 11—Spárta 4:1 (0:0).

PHILADELPHIA

Kladno—Germania 2:1 (2:0)

Pályarekord — Temesvár, ahol újabb két futballpályát hitelesítettek. Ezzel a temesvári pályák száma tizenhatra emelkedett.

„A válogatott csapat románosítása” — az alapelve Savulescu őrnagynak, az új szövetségi válogató kapitánynak. Ugy akarja megoldani, hogy nyolc román és három kisebbségi játékost szerepeltet az eddigi fordított arány helyett. Hogy a gyakorlatban hogy válik ez be, azt majd a lengyelek elleni mérkőzés mutatja meg. Csütörtökön tartja első tréningjét a válogató keret. Ezután a Vénus csapatát erősítik meg az amugyis Bukarestbe utazó Ripensia játékosokkal.

Dobay, Ripensia, vezet a góllövő listán 4 góllal. A 3 gólosok: Zelenak Kinizsi, Dobra Gloria CFR, Volodea Valcov Vénus, Máté Crisana, Barbu Gloria CFR.

Nagyváradon csak a hadtestparancsnokság engedélyével játszható mérkőzés ezentúl. Az illetékes sportszervek megtették a szükséges lépéseket a rendelkezés visszavonására.

Torna

A belga Lipót-rend parancsnoki keresztjével tüntette ki a belga király Teleki Sándor grófot, a magyar tornász-szövetség elnökét. A tornász világbajnokságok egyszerű megrendezését jutalmazza a magas kitüntetés.

Aki elfeledkezett a hagyományos angol sportszerűségről...

Hirtelen támadt dührohamában nyolc embert knockautolt egy angol boxbajnok

London, szeptember 19.

A Walsallban lebonyolított boxbajnokságokon résztvevő Anglia pehelysúlyu boxbajnoka, Bert Taylor is. A II. menetben a bíró figyelmeztette szabálytalan ütéseiért, mire parázs vita támadt köztük. A boxbajnok nem hagyta magát meggyőzni, sőt hirtelen dührohamában leütötte a ringbírót, majd a menedzsert is, aki segítségére sietett a bírónak. A többi funkcionárius, akik szintén a ring körül ültek, látva a bajt, meg akarták fékezni a dühöngő boxolót, de az irtózatossá erejű ütéseiivel valamenynyit k. o.-val leütötte. A furcsa boxmérkőzés óriási szenzációt keltett a gentlemanok hazájában.

★ Az új váltótörvény, teljes román szöveggel, magyar fordítással és magyarázatokkal. Közreadták dr. Gáspár Gyula és dr. Váradi Ödön ügyvédek. Ára 50 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

Atlétika

WEGNER

német rúdugró, Torinóban 400 centiméterrel Európabajnok lett. A német-linn mérkőzésen csak 390-el győzött.

Hármasugró világrekordot javított Tokióban a japán Osima 15.82 méteres ugrásával. Az eddigi világrekord: 15.78 m volt.

Metcalf erős hátszéllel futotta 20.2 mp-es 200 méteres világrekordját Tokióban. Nem valószínű tehát, hogy hitelesítik.

Két magyar hölgyrekordot javítottak Budapesten. Mindkettő kiváló: Csák Ibolya 154 cm-es ugrásával a magasugró, Vértessy Katalin 257 cm-es teljesítményével a helyből távolugró rekordot javította meg.

NÉMET—MAGYAR—SVÉD—OLASZ atlétikai versenyt rendeznek jövőre. Ha megvalósul a terv — hatalmas értékű előjátéka lesz az olimpiának.

Az elveszett folyó. Irta: Zane Grey. Fordította: Fekete Oszkár. Négy éve már, hogy Ide Ben elhagyta édesapja házáat, ahol azóta „elveszett fiú”-ként emlegetik. Mert felfogott benne őseinek vére és ellenállhatatlan erővel sodorta a szabad élet és a vadló vadászati izgalmai felé. És éppen itt, az „Elveszett folyó” partján ült tanyát, a Kaliforniai Hegység és a sötét Nevada zsályas illatu vidékén. Itt akarja elfogni azt a csodálatos vörösszőrű csodort, amelyet „Kalifornia Tűze” néven ismernek és neveztek el a környéken. A vérbeli vadló-vadászok álmainak netovábbja az, hogy elfogják ezt a nemes paripát és Ide Ben is arról ábrándozik, hogy: ha ez a ló az ő zsákmánya lehetne, a szülői ház is újból megnyitná előtte és újra oda merne lépni a leány elé is, akit gyermekkor óta szeret... Zane Greynek ez a legújabb mun-

kája eddig szebbnél-szebb regényei között is valódi gyöngyszemként foglal helyet. Csodálatos erővel tudja megrajzolni a természet vad szépségei közt élő embereknek szenvedélyektől tuffított és mégis mélységesen tisztá érzelmvilágát. Színei mindig üdítően frissek, megragadóak, mesészővése pedig oly könnyedén szárnyaló, hogy a regény minden szépsége elmulthatatlan kincse lesz életünknek. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában, Brassó, Kapu-utca 56—58., az udvarban.

A világ legrégebbi békeszerződése

Az a szellem, amely az ellenséges államok közt kötött békeszerződéseket belengi, mit sem változott legalább is negyvennyolc század óta, ha elfogadjuk bizonyítékul azt az okmányt, amely csak nemrég került napvilágra amaz ásatások során, a miket az amerikai yale-i egyetem archeológiai osztálya végeztet Mezopotámiában. Ezt a békeszerződést, a legrégebbet, amit a történetírók ismernek, két sumériai páros: Lagash és Umma közt kötöttek óeres háborúk után. Kr. e. a 2900-ik esztendőben. Szövege szerint a két hadakozó város kölcsönösen kijelenti, hogy az áldatlan harcnak egyszer s mindenkorra véget akar vetni s enégből Ningirsu istenhez fordulnak s azt fölhatalmazzák: büntesse meg és semmisítse meg azt a szerződő felt, a melyik megszegi a béke föltételeit s új háborút kezd a másik fél ellen, mikor ez a békeszerződés ép azt a célt szolgálja, hogy ezentúl békeességben élhessenek egymás szomszédságában. És hogy ezt az ígéretet minél maradandóbb és ünnepélyesebb formában örökítsék meg, a békeszerződés szövegét agyagból készült, óriási tojásalakú emlékműre vésték. És mégis mi történt? Néhány év múlva Umma párosa hadat üzent Lagash városának bizonyosságul annak, hogy az emberi elhatározások sohasem voltak megmáshatatlannak! Az óriási agyagtörszra vésett belük még ma is tisztán olvashatók — persze azok számára, akik értenek hozzá — s a különös alakú békeokmány ezidő szerint a yale-i egyetem egyik legbecesebb látnivalója. Érdekes, hogy a sumériak ősrégi turáni származású nép, amely Babilónia területén élt s nyelvének gyökszói feltűnően hasonlítanak a török és a magyar nyelv gyökszóihoz, sőt a turáni nyelvek jellegzetes sajátosságai nyelvtanában is föllelhetők.

Küzdelem népünk egészségeért

Dr. VENDE JANOS tanársegéd:

A nemi betegségek

okai, tünetei, kezelése, védekezés 60 Lej

Dr. FÖLDES LAJOS főorvos:

A női betegségekről

Megelőzés, védekezés Hasznos tudnivalók egészséges és beteg nőknek!

Ára 102 lej. — Kapható a

Brassói Lapok Könyvostályában

Vidékre való szállításhoz portót felszámítunk.

Dr. BURGER ERZSÉBET

fogorvos

a berlini Zahnärztliche Institut 'Zahnärztliche Chirurgie u Diathermie' éveken át volt asszisztense, specialista porcellán-munkákban és legújabb rendszerű fogpótlásokban. Rendel.

Bukarestben

Bulevardul Take Ionescu 7 szám alatt (Lido-palota) délelőtt 10—12-ig és délután 3—6-ig. Telefon: 368/03. Diátlan lftáshozlát.

Apróhirdetések

Egy szó 1.— lej, vastag betűkből 2.— lej. Legkisebb hirdetés 20.— lej. A hirdetés díjak előre fizetendők. Támpéldányt nem adunk. Apróhirdetési felvételi helyek: 1. Kiadóhivatalunk, Str. Sfta Mina 9. (prin Calea Calarasi), Telef. 3—23—86; 2. „Minerva” közlőcsönkönyvtár, Calea Victoriei 50. Pasagiu Victoriei Subsol; 3. „Presa” hird. iroda, Str. Sărandar 24.; 4. Schuler Carol, hird. iroda, Str. Eugen Carada 2.; 5. Consumul Nifon, Str. Nifon 1., Rond. (Bulev. Maria sarok); 6. George Georgescu, trafik, Colonel Mihail Ghica 74. „Lucreri”-tőzsdé, főpósta előtt, (Calea Victoriei—Str. Carol sarok. Fratilă 1. Joma könyvkereskedés, Piața Filantropia 2. sz. üzlet és a Bukaresti Lapok összes pénzbeszedői.

Perfekt mindenek szakácsnő, csakis hosszú bizonyítványokkal, október elsejére felvezt. Jelenkezni Weisz üzlet, Str. Doamnei 4 bis.

Rajzoló, ki önállóan tervezni is tud, keres grafikai intézet. Ajánlatokat „București” jelígre a bukaresti kiadóhivatal továbbít. 2948

Finom bécsi konyha, mindennemű diéták, orvosi előírás szerint, mérsékelt árak. Komény, București, Piața Rosetti 2. 2943

DOCTOR ANA ALESKE. Női bajok és szülészet. Kezelés és operációk. Elektrotérápia. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezményes árak. Rendelés 8—12 és 4—8. Bulevardul Maria 2. Bărăției sarok. 2933

DOCTOR GRUBARG. Nemibajok, szifilisz. Nőbetegségek. Folyások és komplikációk. Impotencia. Elektrotérápia. Analízisek. Hivatalnokoknak és munkásoknak kedvezmény. Rendel: 11—2 és 5—8. Bulevardul Carol 43.

Táray Kornélia, Budapest diplomált ének- és zongoratanár a tanítást lakásán megkezdte. Legtökéletesebb hangképzés, belcanto olasz módszer szerint. Leggyorsabb kiképzés. Diszour-ök részére. Zongoratanítás a legmodernebb Senn módszer szerint. Jelentkezés: Strada General Manu 26.

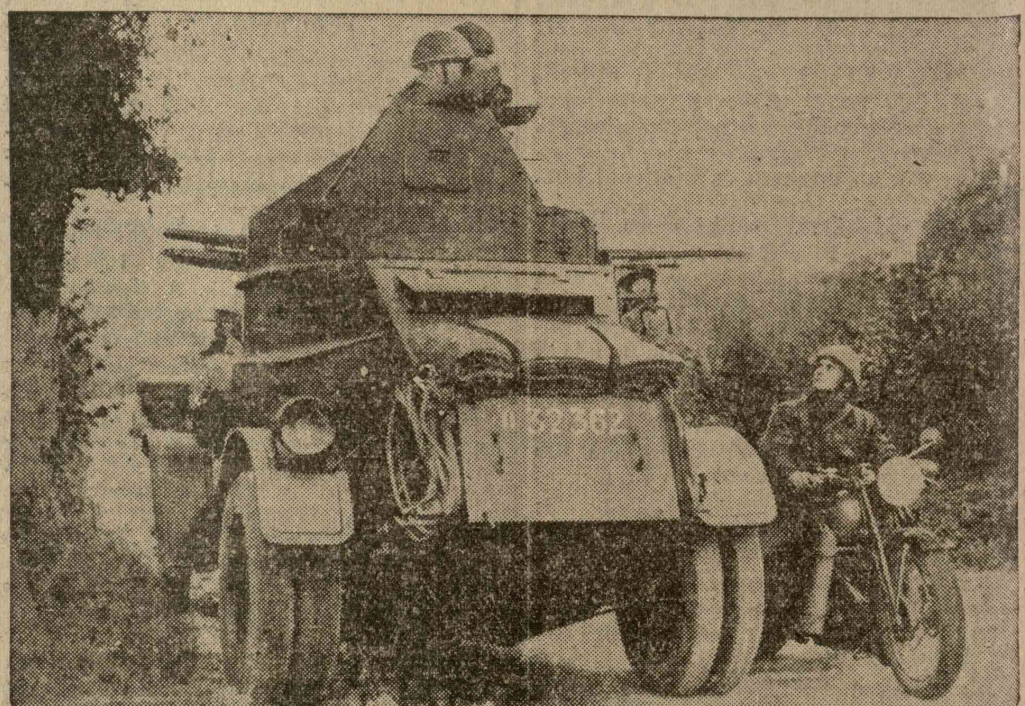
Minden magyar könyvvudonság a megjelenés után azonnal kapható az Ig. Hertz könyvkereskedésben, București, Cal. Victoriei 5.

A modern gyermeknevelés kézikönyve. Székely Béla a Te gyereked c. könyvében írja, hogy nincs rossz gyermek és nincsen buta gyermek! Minden ép és egészséges gyermek jónak, okosnak születik. Ha mégis rossz lesz, lélekben, szellemben más, úgy ez a nevelés hibája. Ez a könyv a csecsemőkortól kezdve tanít. Szülőknek, nevelőknek, szakembereknek nélkülözhetetlen. Ára csak 54 lej. Kapható a Brassói Lapok könyvostályában,

Az európai körrepülés első szakasza az asperni repülőtér Bécsben. Habsburg Antal főherceg, az ellenőrző bizottság elnöke, felülvizsgálja a versenyen résztvevő repülőgépeket.

Felelősszerkesztő: Kocsis Béla

A Valhaddon melletti francia hadgyakorlatokról. Gépfegyverekkel és ágyuval felszerelt páncéloskocsi teljes készületben.

Kiadó, lap- és nyomdatuladonos: Lap- és könyvkiadó R.T. Brasov